

ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

(Π.Δ. 305/96, άρθρο 3, παράγραφοι 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΤΜΗΜΑ Α

- 1.1 Ταυτότητα του έργου
- 1.2 Αντικείμενο του εδάφους
- 1.3 Ισχύουσα Νομοθεσία

2. ΤΜΗΜΑ Β

- 2.1 Ειδικοί κίνδυνοι
 - 2.1.1 Πίνακας εργασιών κατά φάσεις
 - 2.1.2 Πίνακας κινδύνων

3. ΤΜΗΜΑ Γ

- 3.1 Γενικοί κανόνες υγιεινής και ασφάλειας
 - 3.1.1 Κίνδυνοι
 - 3.1.2 Προσωπικό
 - 3.1.2.α Προστατευτικά ενδύματα
 - 3.1.2.β Ατομική – ομαδική υγιεινή
 - 3.1.2.γ Αριθμός εργαζομένων
 - 3.1.2.δ Προστασία δέρματος – οφθαλμών - ακοής
 - 3.1.3 Λειτουργική διαδικασία
 - 3.1.3.1 Περιγραφή λειτουργικών διαδικασιών
 - A. στο εργοτάξιο
 - B. στο σημείο εργασίας
 - 3.1.4 Άλλα μέτρα ασφαλείας
 - 3.1.4.1 Εξασφάλιση – επισήμανση θέσεων εργασίας
 - 3.1.4.2 Έλεγχος – συντήρηση συσκευών – οργάνων - εξοπλισμού
 - 3.1.4.3 Γενικά μέτρα ασφαλείας
 - 3.1.5 Μέσα προστασίας
 - 3.1.5.1 Μέσα ατομικής προστασίας
 - 3.1.5.2 Μέσα ομαδικής προστασίας
 - 3.1.5.3 Επιλογή και συντήρηση εξοπλισμού
 - 3.1.5.4 Ανυψωτικές διατάξεις
 - 3.1.6 Διάσωση
 - 3.1.6.1 Εξοπλισμός διάσωσης
 - 3.1.6.2 Παροχή πρώτων βοηθειών
- 3.2 Ειδικοί κανόνες
 - 3.2.1 Νυκτερινές εργασίες – νυκτερινή φωτεινή σήμανση
 - 3.2.2 Δυσμενείς καιρικές συνθήκες
 - 3.2.3 Πυροπροστασία
 - 3.2.4 Προστασία από υψηλούς θορύβους
 - 3.2.5 Προστασία από σκόνες
 - 3.2.6 Προστασία από πτώσεις εργαζομένων
 - 3.2.7 Προστασία από πτώση
 - 3.2.8 Προστασία από οχήματα
 - 3.2.9 Μέτρα ασφαλείας στις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις
 - 3.2.10 Επισκέψεις
 - 3.2.11 Εργασίες με εκρηκτικά
- 3.3 Ειδικές περιπτώσεις
 - 3.3.1 Αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης
 - 3.3.3 Χρήσιμα στοιχεία από τον φάκελο ασφαλείας και υγείας
- 3.4 Γενικές ευθύνες του αναδόχου
- 3.5 Επίβλεψη

4. ΤΜΗΜΑ Δ

4.1 Κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται στο εργοτάξιο

- 4.1.1 Γενικά
- 4.1.2 Εγκρίσεις
- 4.1.3 Δοκιμαστικές τομές
- 4.1.4 Δίοδοι προσπέλασης στο εργοτάξιο και πρόσβασης στις θέσεις εργασίας
- 4.1.5 Δίοδοι κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων εντός του εργοταξίου
- 4.1.6 Χώροι εγκατάστασης του βασικού μηχανικού εξοπλισμού
- 4.1.7 Χώροι αποθήκευσης
- 4.1.8 Χώροι συλλογής ακρήστων και επικίνδυνων υλικών
- 4.1.9 Διευθέτηση χώρων υγιεινής – εστίασης – α' βοηθειών

4.2 Έναρξη κυρίως εργασιών

- 4.2.1 Κοπή ασφαλοτάπητα
- 4.2.2 Εκσκαφές
 - A. εκσκαφή ορυγμάτων
 - B. αντιστήριξη
 - Γ. προστασία από εισροή υδάτων
 - Δ. περίφραξη ορύγματος - εργοταξίου
 - E. σήμανση
- 4.2.3 Καταβιβασμός υλικών
- 4.2.4 Τοποθέτηση σωληνωτών οχετών
- 4.2.5 Κατασκευή φρεατίων – εργασία σε φρεάτια
- 4.2.6 Επανεπίχωση – συμπύκνωση ορύγματος
- 4.2.7 Ασφαλτικές εργασίες
- 4.2.8 Απομάκρυνση προσωρινών κατασκευών - σήμανσης

4.3 Λοιπά στοιχεία

- 4.3.1 Ανάλυση πορείας κατασκευής κατά φάσεις

5. ΤΜΗΜΑ Ε

Νομολογία

ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

(Π.Δ. 305/96, άρθρο 3, παράγραφοι 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10)

1. ΤΜΗΜΑ Α

1.1 Ταυτότητα του έργου

Τα στοιχεία που ακολουθούν, θα πρέπει να συμπληρωθούν μετά την υπογραφή της σύμβασης και την ανάληψη του έργου από συγκεκριμένο ανάδοχο. Θα πρέπει επίσης να τροποποιείται η ταυτότητα του έργου, μετά από κάθε αλλαγή των στοιχείων της, κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου.

1	Έργο	ΜΕΛΕΤΗ ΟΔΟΠΟΙΑΣ ΘΕΡΙΑΚΗΣΙ - ΚΑΣΤΡΙΩΤΙΣΣΑ
2	Κύριος έργου	ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ
3	Διευθύνουσα Υπηρεσία Επιβλέπουσα Υπηρεσία	Τ.Υ. ΔΗΜΟΥ
4	Προϊσταμένη Αρχή	ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ
5	Μελέτη - Τεύχη Δημοπράτησης	Δημήτριος Β. Κίσσας
6	Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου	Δημήτριος Β. Κίσσας
7	Έναρξη εργασιών	
8	Συμβατική πρόβλεψη της διάρκειας του έργου	12 ΜΗΝΕΣ
9	Είδος έργου	
10	Είδος εργοταξίου	
10	Εγκριτικές αποφάσεις	
11	Ανάδοχος	
12	Επιβλέποντες	
13	Βοηθοί επιβλέποντες	
14	Συντονιστές για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου	
15	Υπεργολάβοι – αντικείμενο	
16	Αριθμός συνεργείων	
17	Μέγιστος αριθμός εργαζομένων	
18	Στοιχεία αναδόχου	

1.2 Αντικείμενο του τεύχους

Τα οριζόμενα στο παρόν τεύχος (σχέδιο ασφάλειας και υγείας) είναι υποχρεωτικά για τον Ανάδοχο και αποτελούν συγκεκριμενοποίηση για τις ιδιαίτερες συνθήκες του έργου και επί πλέον διεύρυνση ή και προσδιορισμό των απαιτήσεων που θέτει η Ελληνική Νομοθεσία.

Το παρόν τεύχος προβλέπεται από το Π.Δ. 305/96 και κατέστη υποχρεωτική η σύνταξη του, για μελέτες Δημοσίων έργων, με την Εγκύκλιο 6 /31-3-2008 Αρ. Πρωτ. ΔΠΠΑΔ/οικ/215, της Γ.Γ.Δ.Ε.

του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και αποτελεί ουσιώδες και αναπόσπαστο μέρος της Ε.Σ.Υ. και ως εκ τούτου αποτελεί συμβατικό τεύχος.

Η τήρηση των μέτρων ασφαλείας, από μέρους του Αναδόχου, που περιγράφονται στο παρόν τεύχος, δεν μειώνει την ευθύνη του, ούτε μεταθέτει ευθύνες, ή συνυπευθυνότητα στην Υπηρεσία πέραν των προβλεπομένων στην κείμενη νομοθεσία.

Το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας αναφέρεται στην κατασκευή του έργου και ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας στις μεταγενέστερες εργασίες σε αυτό (συντήρηση, μετατροπή, καθαρισμός κλπ).

Ρητά επισημαίνεται ότι κατά την διάρκεια της κατασκευής και σε περίπτωση εργασίας μέσα ή πλησίον υφισταμένων δικτύων αποχέτευσης, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εφαρμόσει τα οριζόμενα στον Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας του έργου, με ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη δική του. Η Υπηρεσία αναλαμβάνει αυτές τις ευθύνες μετά την οριστική παραλαβή του έργου, ή πριν από αυτήν όποτε εκτελεί επεμβάσεις με δική της ευθύνη και για δικούς της λόγους, στο έργο.

1.3 Ισχύουσα Νομοθεσία

Ενδεικτικός, αλλά όχι περιοριστικός Πίνακας Νομοθετημάτων, Αποφάσεων, Κοινοτικών Οδηγιών, κλπ, υπάρχει στο τέλος του παρόντος τεύχους.

2. ΤΜΗΜΑ Β

2.1 Ειδικοί κίνδυνοι

Σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ του Π.Δ. 305/96, το παρόν έργο περιέχει από την φύση του, εργασίες, οι οποίες δυνητικά ενέχουν ειδικούς κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων. Ήτοι από τον ενδεικτικό κατάλογο του εν λόγω παραρτήματος δυνατόν να παρουσιαστούν οι εν λόγω κίνδυνοι:

- *Εργασίες που εκθέτουν τους εργαζομένους σε κινδύνους καταπλάκωσης,*

Τέτοιες εργασίες στα έργα οδοποιίας, όπως είναι και το αντικείμενο του παρόντος τεύχους, είναι οι εκσκαφές υψηλών και ασταθών πρανών.

- *Εργασίες σε φρέατα, υπόγειες χωματουργικές εργασίες*

Τέτοιες εργασίες στα έργα οδοποιίας, είναι οι εκσκαφές για την κατασκευή φρεατίων σωληνωτών οχετών, και οι εκσκαφές για κατασκευή κιβωτοειδών οχετών.

- *Εργασίες με χρήση εκρηκτικών υλών*

Τέτοιες εργασίες στα έργα οδοποιίας, είναι οι εκσκαφές βραχωδών ορυγμάτων σε σημεία των δρόμων μακριά από κατοικημένες περιοχές.

Επισημαίνονται οι κίνδυνοι και κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με τους πίνακες που υποδεικνύει το ΤΕΕ και αναφέρονται στις φάσεις κατασκευής του έργου και στις πηγές και την ένταση των κινδύνων κατά την κατασκευή του έργου.

Ο πίνακας που ακολουθεί κωδικοποιεί τις εργασίες σύμφωνα με την χρονική σειρά πραγματοποίησης και της συνάφειας.

2.1.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΦΑΣΕΙΣ

Φ Α Σ Ε Ι Σ	(1)	1.1	Εγκατάσταση εργοταξίου – Αναγνώριση περιοχής έργου – Εξασφάλιση των αδειοδοτήσεων δανειοθαλάμων - απαλλοτριώσεις	
		1.2	Υλοποίηση επί του εδάφους των γεωμετρικών χαρακτηριστικών της μελέτης – λήψη στοιχείων εδάφους.	
		1.3		
		1.4		
	(2)	2.1	Εκσκαφές πρανών κ' καταστρώματος – Απομάκρυνση πλεοναζόντων	
		2.2	Κατασκευή σωληνωτών και κιβωτοειδών οχετών, τοίχων αντιστήριξης και τάφρου	
		2.3		
		2.4		
		2.5		
	Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α Σ	(3)	3.1	Οδοστρωσία
			3.2	Ασφαλτόστρωση
			3.3	
			3.4	
(4)	4.1	Διαγράμμιση – Σήμανση		
	4.2	Ασφάλιση		
	4.3			
	4.4			
	4.5			

Ο πίνακας που ακολουθεί κωδικοποιεί τους κινδύνους σύμφωνα με τις εργασίες.

2.1.2. ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Κίνδυνοι	Πηγές κινδύνων	Φάση 1η				Φάση 2η					Φάση 3η				Φάση 4η					
		Φ 1. 1	Φ 1. 2	Φ 1. 3	Φ 1. 4	Φ 2. 1	Φ 2.2 3	Φ 2. 2	Φ 2. 3	Φ 2. 4	Φ 2. 5	Φ 3. 1	Φ 3. 2	Φ 3. 3	Φ 3. 4	Φ 4. 1	Φ 4. 2	Φ 4. 3	Φ 4. 4	Φ 4. 5
		01000. Αστοχίες εδάφους																		
01100. Φυσικά πρηνή	01101	Κατολίσθηση. Απουσία/ανεπάρκεια υποστήριξης								2										
	01102	Αποκολλήσεις. Απουσία/ανεπάρκεια προστασίας								2										
	01105	Δυναμική επιφόρτιση. Ανατινάξεις								1										
01200. Τεχνητά πρηνή & Εκσκαφές	01201	Κατάρρευση. Απουσία/ανεπάρκεια υποστήριξης								2	1									
	01202	Αποκολλήσεις. Απουσία/ανεπάρκεια προστασίας								2	1									
	01206	Δυναμική επιφόρτιση. Ανατινάξεις																		
01300. Υπόγειες εκσκαφές	01301	Καταπτώσεις οροφής/παρειών. Ανυποστήλωτα τμήματα																		
	01302	Καταπτώσεις οροφής/παρειών. Ανεπαρκής υποστύλωση																		
	01303	Καταπτώσεις οροφής/παρειών. Καθυστερημένη υποστύλωση																		
	01304	Κατάρρευση μετώπου προσβολής																		
01400. Καθιζήσεις	01401	Ανυποστήρικτες παρακείμενες εκσκαφές							1	1				1	1					
	01402	Προϋπάρχουσα υπόγεια κατασκευή							1	1				1	1					
	01403	Διάνοιξη υπογείου έργου							1	1										
	01404	Ερπυσμός							1	1				1	1					
	01405	Γεωλογικές/ μεταβολές							1	1				1	1					
	01410	Δυναμική καταπόνηση-ανθρωπογενής αιτία							1	1				1	1					
01500. Άλλη πηγή	01501																			
	01502																			
	01503																			
02000. Κίνδυνοι από εργοταξιακό εξοπλισμό																				
02100. Κίνηση οχημάτων και μηχανημάτων	02101	Συγκρούσεις οχήματος-οχήματος							1	1				1	1			1	1	
	02102	Συγκρούσεις οχήματος-προσώπων							1	1				1	1			1	1	

	02103	Συγκρούσεις οχήματος-σταθερού εμποδίου				1	1			1	1			1	1
	02104	Συνθλίψεις μεταξύ οχήματος-οχήματος				1	1			1	1			1	1
	02105	Συνθλίψεις μεταξύ οχήματος-σταθερού εμποδίου				1	1			1	1			1	1
	02106	Ανεξέλεγκτη κίνηση. Βλάβες συστημάτων				1	1			1	1			1	1
	02107	Ανεξέλεγκτη κίνηση. Ελλιπής ακινητοποίηση				1	1			1	1			1	1
	02109	Μέσα σταθερής τροχιάς.- Εκτροχιασμός				1	1			1	1			1	1
02200. Ανατροπή οχημάτων και μηχανημάτων	02201	Ασταθής έδραση				1	1			1	1			1	
	02202	Υποχώρηση εδάφους/δαπέδου				1	1			1	1			1	
	02203	Έκκεντρη φόρτωση				1	1			1	1			1	
	02204	Εργασία σε πρανές				2	2							1	
	02205	Υπερφόρτωση				2	2								
	02206	Μεγάλες ταχύτητες					3								
02300. Μηχανήματα με κινητά μέρη	02301	Στενότητα χώρου				1									
	02302	Βλάβη συστημάτων κίνησης				1	1			1	1			1	1
	02303	Ανεπαρκής κάλυψη κινουμένων τμημάτων-πτώσεις				1	1								
	02304	Ανεπαρκής κάλυψη κιν. τμημάτων-παγιδεύσεις μελών				1	1								
	02305	Τηλεχειριζόμενα μηχανήματα & τμήματά τους				1	1								
02400. Εργαλεία χειρός	02401	Εργαλεία χειρός - χειροκίνητα μικρά μηχανήματα					1				1			1	2
02500. Άλλη πηγή	02501														
03400. Τάφροι/φρέατα	03401	Εκσκαφή θεμελίων					1								
	03402														
03500. Άλλη πηγή	03501														
04000. Εκρήξεις . Εκτοξευόμενα υλικά-θραύσματα															
04100. Εκρηκτικά - Ανατινάξεις	04101	Ανατινάξεις βράχων													
	04102	Ανατινάξεις κατασκευών													
	04103	Ατελής ανατίναξη υπονόμων													
	04104	Αποθήκες εκρηκτικών													
05200. Οικοδομικά στοιχεία	05208	Αρμολόγηση/απαρμολόγηση προκατασκ. στοιχείων					1								
05300. Μεταφερόμενα	05301	Μεταφορικό μηχάνημα. Ακαταλληλότητα/ανεπάρκεια					1				1	1			

- Φυσικά αίτια (φωτιά και ακραία καιρικά φαινόμενα)
- Γεωλογικά αίτια (πτώση πρανών, κατολίσθηση κ.λ.π.)

Τραυματισμοί – θανατηφόρα ατυχήματα

Οι περισσότεροι τραυματισμοί προκαλούνται από:

- Κατάπτωση πρανών, ολική ή μερική αλλά και αποκόληση μεγάλων λίθων του πρανούς.
- Γλίστρημα του εργαζόμενου κατά την διάρκεια εργασιών σε υψηλά σημεία όπως είναι το φρύδι του πρανού (εργασίες τοίχων αντιστήριξης κατάντη, τοποθέτηση στηθαίων ασφαλείας, εργασίες ανατινάξεων κ.λ.π.)
- Εγκαύματα από ασφαλτόμιγμα και από πρόκληση πυρκαγιάς.
- Τραυματισμός από κακό χειρισμό μηχανημάτων και οχημάτων
- Τραυματισμός από διερχόμενα αυτοκίνητα, όταν πρόκειται για εργασίες βελτίωσης και συντήρησης.
- Σοβαρή διαταραχή της υγείας από ακραία καιρικά φαινόμενα όπως ραγδαία βροχή - χαλάζι, παγετός, καύσωνας κ.λ.π.

Για την αποφυγή τραυματισμών πρέπει :

- Να εφαρμόζονται οι σχετικές Οδηγίες για την ένδυση του προσωπικού
- Να τηρούνται σχολαστικά οι λειτουργικές διαδικασίες
- Να έχουν ληφθεί κατά τον σχεδιασμό τα κατάλληλα μέτρα όπως σε διάφορα σημεία του παρόντος σημειώνονται.

3.1.2 Προσωπικό

Απαγορεύεται η καθ' οιονδήποτε τρόπο απασχόληση προσωπικού κάτω των 18 ετών.

Οι απασχολούμενοι στις εργασίες αυτές χωρίζονται σε δυο κατηγορίες :

- Όσοι από το προσωπικό δεν υποχρεώνονται από την φύση της εργασίας τους να δουλεύουν σε περιορισμένους χώρους (π.χ. οδηγοί)

Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται η διερεύνηση της φυσικής κατάστασής των και της υγείας των πέραν εκείνων που απαιτείται για την εκτέλεση της δικής τους εργασίας αν και καλό θα είναι να υποβάλλονται έτσι και αλλιώς σε λεπτομερή ιατρική εξέταση.

- Όσοι από το προσωπικό υποχρεώνονται από την φύση της εργασίας τους να δουλεύουν σε περιορισμένους χώρους (εντός ορύγματος)

Τα άτομα αυτά πρέπει να διαθέτουν τόσο τα κατάλληλα φυσικά προσόντα για την εργασία τους όσο και την στοιχειώδη ικανότητα να συμμετέχουν στην απαιτούμενη εκπαίδευση τους. Οι ιατρικές εξετάσεις στις οποίες πρέπει να υποβληθούν πριν την έναρξη της εργασίας τους απαιτείται να είναι όχι μόνον λεπτομερείς αλλά και προσαρμοσμένες στην φύση της εργασίας την οποίαν πρόκειται να εκτελέσουν. Οι ιατρικές εξετάσεις πρέπει ετησίως να επαναλαμβάνονται και τα αποτελέσματά τους να φυλάσσονται.

Η εκπαίδευση πρέπει να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τα παρακάτω :

- Καθορισμός και αναλυτική ενημέρωση για τα καθήκοντα κατά την εργασίας τους.
- Ενημέρωση για τις λειτουργικές διαδικασίες εργασίας.
- Ενημέρωση για τους πιθανούς κίνδυνους, τους βλαπτικούς παράγοντες και ενδεχόμενες επιπτώσεις στην υγείά τους.
- Χειρισμός εργαλείων, μηχανημάτων και οργάνων εργασίας.
- Μέτρα ασφάλειας κατά την εκτέλεση της εργασίας.
- Μέτρα διάσωσης, αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών και παροχή Πρώτων Βοηθειών.
- Ενημέρωση για την υφιστάμενη Νομοθεσία και τις υποχρεώσεις του προσωπικού.
- Χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας σύμφωνα με την οδηγία 89/656/ΕΟΚ
- Ατομική και Ομαδική υγιεινής

Η Εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα και να συμπεριλαμβάνει:

- Χρήση Εποπτικών Μέσων
- Ασκήσεις πρακτικής εφαρμογής και επί τόπου κάτω από πραγματικές συνθήκες.
- Για την ενημέρωση των εργαζόμενων καλόν θα είναι να εκδοθεί ένα μικρό εύχρηστο και κυρίως κατανοητό έντυπο που θα περιέχει συνοπτικές αναφορές στα παραπάνω σημεία.

Για την ενημέρωση του προσωπικού θα πρέπει :

- Να είναι ανητημένα σε κάθε εργοτάξιο, αντλιοστάσιο και εν γενεί χώρο εργασίας και συγκέντρωσης του προσωπικού Οδηγίες Πρώτων Βοηθειών, τηλέφωνα και διευθύνσεις πρώτης ανάγκης, καθώς και σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών.
- Να λαμβάνουν γνώση όλων των παραπάνω τα οποία πρέπει να τους επεξηγούνται σε τακτικές συγκεντρώσεις για την ενημέρωσή τους.

Οι παρακάτω παθήσεις οι οποίες αποκλείουν απασχόληση σε έργα οδοποιίας.

- Απώλεια συνείδησης (λιποθυμίες)
- Ιστορικό σπασμού
- Καρδιοπάθειες
- Υπέρταση
- Άσθμα, βρογχίτιδα η δύσπνοια κατά την κόπωση
- Νόσος του Meniere - Ίλιγγος
- Κώφωση
- Κλειστοφοβία, νευρολογικές η ψυχολογικές παθήσεις
- Σοβαρά ορθοπεδικά προβλήματα
- Παραμορφώσεις η ασθένειες κάτω ακρών που περιορίζουν την κινητικότητα
- Χρονιές δερματοπάθειες
- Σοβαρή μείωση όρασης
- Ανοσμία

3.1.2.α. Προστατευτικά ενδύματα

Για την εκτέλεση των εργασιών πρέπει να διατίθενται από την Υπηρεσία και να χρησιμοποιούνται από αυτούς για την προστασία της υγείας και την αποφυγή ατυχημάτων προστατευτικές ενδυμασίες. Η ένδυση αυτή πρέπει να τους προστατεύει αποτελεσματικά και να αποτελείται τουλάχιστον από:

- ❖ Φόρμα εργασίας
- ❖ Γάντια εργασίας
- ❖ Ελαστικά ενισχυμένα υποδήματα (μέχρι τον μηρό ή το γόνατο)
- ❖ Μάλλινες κάλτσες

Ο εργαζόμενος πρέπει να εκπαιδευτεί να εργάζεται άνετα με την ένδυση αυτή χωρίς να βρέχει το εσωτερικό της.

Τα είδη ένδυσης πρέπει να μπορούν να απολυμανθούν και να καθαριστούν χωρίς να καταστρέφονται αμέσως. Τούτο πρέπει να γίνεται με επιμέλεια και σχολαστικότητα μετά από κάθε χρήση. Πρέπει επίσης τακτικά να αντικαθίστανται.

3.1.2.β. Ατομική – ομαδική υγιεινή

Μετά την εργασία οι εργαζόμενοι πρέπει να πλένονται σχολαστικά σε όλο το σώμα (ντους) και στην χειρότερη περίπτωση τουλάχιστον στο πρόσωπο, τα χέρια και τους βραχίονες με σαπούνι και ζεστό νερό. Συνίσταται επίσης ο προσεκτικός καθαρισμός των νυχιών και το βούρτσισμα τους.

Τα παραπάνω πρέπει να γίνονται και πριν την λήψη οποιαδήποτε τροφής, ποτού και πριν το κάπνισμα (όπου αυτό επιτρέπεται).

Στους χώρους εργασίας πρέπει να απαγορεύεται στους εργαζόμενους, όταν η προστασία της υγείας τους το επιβάλλει, να τρώνε, να πίνουν και να καπνίζουν.

Σε εργασίες μακράν του εργοταξίου ή της έδρας της επιχείρησης πρέπει να δίνεται η δυνατότητα στους εργαζόμενους να καθαριστούν και να αλλάξουν μέσα στα οχήματα μεταφοράς εργαλείων και εφοδίων.

Απαραίτητο στοιχείο για την Ομαδική υγιεινή είναι ο τακτικός καθαρισμός και η συντήρηση τόσο των εγκαταστάσεων και χώρων που διατίθενται στο προσωπικό όσο και των οχημάτων, εξοπλισμού και εργαλείων.

Επίσης πέραν της Ατομικής φροντίδας από κάθε εργαζόμενο για τα είδη ένδυσης τα οποία χρησιμοποιεί θα πρέπει να γίνεται οργανωμένα συχνός καθαρισμός και απολύμανση υποδημάτων, φόρμας εργασίας, υποδημάτων, γαντιών και συχνή ανανέωση τους.

3.1.2.γ. Αριθμός εργαζομένων

Σε όλες τις εργασίες δεν επιτρέπεται να εργάζονται λιγότερα από δυο άτομα. Εκτός δε των χώρων εργασίας πρέπει να βρίσκονται και άλλοι εργαζόμενοι οι οποίοι πρέπει να κρατούν επαφή με τους εργαζόμενους εντός των χώρων αυτών και θα είναι έτοιμοι για επέμβαση διάσωσης. Το ίδιο πρέπει να ισχύει και για απομακρυσμένους χώρους εργασίας.

3.1.2.δ. Προστασία δέρματος – οφθαλμών - ακοής

Πέραν του αναγκαίου πλυσίματος που προαναφέρθηκε μια κατάλληλη κρεμά λανολίνης πριν την έναρξη της εργασίας και μετά το πλύσιμο παρέχει προστασία και εμποδίζει τους τραυματισμούς του δέρματος μειώνοντας έτσι τους κίνδυνους μόλυνσης.

Ιδιαίτερη φροντίδα πρέπει να δίνεται στο καθαρίσμα και την επίδεση κάθε αμυχής, κοψίματος, τραύματος κ.λπ. του δέρματος με υδατοστεγανο επίδεσμο όσο το δυνατόν πιο σύντομα μετά τον τραυματισμό είτε αυτός έχει συμβεί κατά την εργασία είτε όχι. Η φροντίδα αυτή πρέπει να γίνεται χωρίς καθυστέρηση όταν το δέρμα είναι υγρό ή μουσκεμένο.

Εργαζόμενος που αποκτά χρόνιο δερματικό πρόβλημα πρέπει να απομακρύνεται από την συγκεκριμένη εργασία. Κάθε ένας που υποφέρει από σοβαρό τραυματισμό χωρίς στεγανό επίδεσμο πρέπει να απομακρύνεται προσωρινά μέχρι την ανάρρωση του.

Εάν παραστεί ανάγκη να δουλέψει κανείς χωρίς τα προστατευτικά γάντια (εκτέλεση εργασιών με σκυρόδεμα) αμέσως μετά θα πρέπει να πλένεται και να βάζει ειδικό αντισηπτικό.

Τα μάτια πρέπει να προστατεύονται από οποιαδήποτε επαφή με τα λύματα και με αναθυμιάσεις επικίνδυνων ουσιών σε περιορισμένους χώρους. Δεν θα πρέπει τα χέρια να έρχονται σε επαφή με τα μάτια και ιδιαίτερα όταν αυτά πιτσιλιστούν ή ερεθιστούν δεν πρέπει να τρίβονται με τα χέρια.

Σε τέτοιες περιπτώσεις ο εργαζόμενος πρέπει να απομακρύνεται από το σημείο εργασίας και να του παρέχονται οι πρώτες βοήθειες. Εάν δε είναι σοβαρή η περίπτωση να μεταφέρεται για ιατρική φροντίδα. Σε μερικές περιπτώσεις πρέπει να παρέχονται προστατευτικές διατάξεις για τα μάτια.

Το προσωπικό που απασχολείται, μπορεί να εκτεθεί σε υπερβολικό θόρυβο δουλεύοντας δίπλα σε γεννήτριες, αντλίες και αλλά μηχανήματα.

Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει

- Να προβλέπεται ακουστική προστασία του εργαζόμενου
- Να γίνεται απόπειρα μείωσης του θορύβου στην πηγή (ηχομόνωση) όταν δεν είναι δυνατή η μείωση του θορύβου στην πηγή και όταν η μέση ατομική έκθεση στον θόρυβο υπερβαίνει τα 85 - 90 dB(A) πρέπει να προβλέπεται ακουστική προστασία του εργαζόμενου με την επισήμανση ότι φορώντας αυτή την προστατευτική διάταξη δεν θα πρέπει να εκτίθεται σε άλλους κίνδυνους.

3.1.3 Λειτουργική διαδικασία

Για την ασφάλεια και την υγιεινή των εργαζομένων στα έργα οδοποιίας επιβάλλεται πέραν της λήψης των μέτρων ασφάλειας που κάθε φορά ενδείκνυται να υπάρχει και να εφαρμόζεται πάντα σε όλες τις εργασίες διαδικασίες οι οποίες στοχεύουν στην ελάττωση και ει δυνατόν στην εξάλειψη των κινδύνων αλλά και στην σωστή και ολοκληρωμένη επίβλεψη και διοίκηση όλων των εργασιών.

Η λειτουργική αυτή διαδικασία πρέπει να προβλέπεται και να εφαρμόζεται σε όλα τα σημεία όπου προετοιμάζονται η εκτελούνται οι εργασίες δηλαδή :

- Στο εργοτάξιο
- Στο σημείο εργασίας

και σε όλες τις διαδικασίες, δηλαδή :

- Στην διαδικασία της προετοιμασίας στο εργοτάξιο

- Στην διαδικασία της προετοιμασίας στο σημείο εργασίας.
- Κατά την λήξη της εργασίας στο εργοτάξιο

και σε όλες τις καταστάσεις, δηλαδή :

- Στην εργασία ρουτίνας
- Σε περίπτωση ατυχήματος
- Σε περίπτωση κατάστασης ανάγκης.

3.1.3.1 Περιγραφή λειτουργικών διαδικασιών

Παρακάτω παρατίθεται ενδεικτικά ελαφρώς τροποποιημένο με βάση την βιβλιογραφία ένα σχέδιο λειτουργικής διαδικασίας.

Το σχέδιο αυτό πρέπει

- Να προσαρμόζεται στις εξελίξεις της τεχνικής και της τεχνολογίας.
- Να συζητείται περιοδικά ώστε να επισημαίνονται ελλείψεις, αδυναμίες και λάθη του και να αναθεωρείται.

A. ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ

- Ο επικεφαλής αναθέτει την εργασία στο προσωπικό δίνοντας σε κάθε έναν την θέση και τον ρόλο του.
- Γίνεται έλεγχος των αρχείων για λήψη πληροφοριών και ανεύρεση των σχεδίων.
- Ερευνάται εάν υπάρχουν ελαττώματα και τοπικοί κίνδυνοι.
- Ερευνάται εάν επίκειται βροχόπτωση, και εάν αναμένονται άλλα επικίνδυνα γεγονότα, μέσα στην έκταση του έργου, εντός του οποίου θα πραγματοποιηθεί η εργασία.
- Ενημερώνεται το συνεργείο για τις παραπάνω πληροφορίες
- Πραγματοποιείται έλεγχος ποιοτικός και ποσοτικός των ατομικών μέσων προστασίας, των ομαδικών μέσων, και του εξοπλισμού εργασίας και διάσωσης.
- Φορτώνεται με ασφάλεια ο εξοπλισμός και τα εργαλεία στο όχημα μεταφοράς
- Ελέγχεται η καλή λειτουργία των Μέσων Επικοινωνίας (C.B.)

B. ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Επικοινωνία με εργοτάξιο και ειδοποίηση άφιξης
- Εντοπίζονται τα πλησιέστερα τηλέφωνα για ώρα ανάγκης και γνωστοποιούνται στους εργαζόμενους.
- Σβήσιμο τσιγάρων και κάθε επικίνδυνης φωτιάς και φωτιστικού
- Τοποθέτηση προειδοποιητικών σημάτων σύμφωνα με Κ.Ο.Κ. και διατάξεις Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. στα καίρια σημεία
- Τοποθέτηση φραγμάτων επισήμανσης γύρω από τα ανοικτά φρεάτια.
- Τελική προετοιμασία εξοπλισμού διάσωσης.
- Τελικός έλεγχος των Μέσων Ατομικής Προστασίας όλων των μελών του συνεργείου.
- Αναφορά κάθε μη κανονικού συμβάντος όπως τραυματισμός, αστοχία εξοπλισμού, παρατηρήσεις για την εγκατάσταση.
- Εφαρμογή διαδικασιών υγιεινής για το προσωπικό και καθαριότητας του εξοπλισμού, των Μέσων Ατομικής Προστασίας και των μηχανημάτων.

3.1.4 Άλλα μέτρα ασφαλείας

3.1.4.1 Εξασφάλιση - επισήμανση θέσεων εργασίας

- Για την περιφράξη και επισήμανση των θέσεων εργασίας και των μηχανημάτων και οχημάτων πρέπει να εφαρμόζονται σχολαστικά οι προβλέψεις των ειδικών διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και της υπουργικής απόφασης ΒΜ5/30058 Έγκριση Πρότυπης Τεχνικής Προδιαγραφής Σημάνσεως Εκτελούμενων Έργων σε οδούς εντός κατοικημένων περιοχών (ΦΕΚ Β 121/23-3-83)
- Κάθε ανοικτό φρεάτιο θα πρέπει εφ' όσον δεν εκτελούνται σε αυτό εργασίες να καλύπτεται με ειδική εσχάρα εξασφαλισμένη από οριζόντιες μετακινήσεις και να επισημαίνεται με περίφραγμα από ορθοστάτες και κάγκελα με έντονα ευδιάκριτα χρώματα (άσπρο-κόκκινο).

- Προειδοποιητικά σήματα θα τοποθετούνται για την έγκαιρη προειδοποίηση της Κυκλοφορίας σε αποστάσεις τουλάχιστον 30 μέτρων και σύμφωνα με τις τοπικές συνθήκες και τις διατάξεις του Κ.Ο.Κ.
- Κατά την είσοδο και εργασία σε βατούς χώρους όπου η κλίση υπερβαίνει το 10% πρέπει να λαμβάνονται και ιδιαίτερα μέτρα ασφάλειας (πρόσδεση με σκοινί, εξάρτηση διάσωσης με γιλέκο και σκοινί ασφάλειας, τοποθέτηση δικτύων ασφάλειας κ.α.).

3.1.4.2 Έλεγχος – συντήρηση συσκευών – οργάνων - εξοπλισμού

Κάθε συσκευή, όργανο μέτρησης και εξοπλισμός που χρησιμοποιείται και ιδιαίτερα οι συσκευές έλεγχου καταλληλότητας ατμόσφαιρας, πρέπει σε τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. ανά μήνα) να ελέγχονται στο κεντρικό εργοτάξιο εφ' όσον υπάρχει αυτή η δυνατότητα, ή στο εργαστήριο του προμηθευτή.

Υπεύθυνος για τον έλεγχο είναι ο ορισθείς ως διαχειριστής των ανωτέρω ειδών ο οποίος και πρέπει να τηρεί σχετικό θεωρημένο βιβλίο Ημερολόγιου Ελέγχων με λεπτομερή στοιχεία όπως :

- Το όνομα του υπεύθυνου για το είδος και το μέρος που φυλάσσεται
- Τον τύπο, τον αριθμό, την μάρκα του και το όνομα του κατασκευαστή
- Περιγραφή σύντομη αλλά πλήρη του εξεταζόμενου είδους και των τυχόν παρελκόμενων του.
- Την ημερομηνία συντήρησης, επιθεώρησης ή δόκιμης
- Την κατάσταση της και τυχόν ελαττώματα και βλάβες που διαπιστώθηκαν.
- Αριθμητική καταγραφή και επιβεβαίωση του υπάρχοντος αριθμού.

3.1.4.3 Γενικά μέτρα ασφαλείας

- Είναι απαραίτητη η λήψη μέτρων για απρόσκοπτη επικοινωνία του στελέχους επιφάνειας με τους εργαζόμενους εντός του σκάμματος
- Από την άφιξη του συνεργείου έως την λήψη μέτρων ατομικής υγιεινής απαγορεύεται το φαγητό, το ποτό και το κάπνισμα.

3.1.5 Μέσα προστασίας

3.1.5.1 Μέσα ατομικής προστασίας

- Κράνος ασφάλειας
- Αντιφιδρωτική κορδέλα κεφαλιού
- Φόρμα εργασίας
- Διάταξη διάσωσης (ειδική ζώνη) και σχοινί Προστασίας
- Γάντια εργασίας
- Ελαστικά ενισχυμένα υποδήματα (μέχρι τον μηρό ή το γόνατο)
- Μάλλινες κάλτσες
- Αντιεκρηκτικός φανός κράνους

Η διάταξη διάσωσης μπορεί να είναι είτε ζώνη ασφάλειας (safety belts) είτε “γιλέκο” ασφάλειας (safety harnesses).

- Η ζώνη ασφάλειας πρέπει να χρησιμοποιείται μόνον όταν κρίνεται ότι δεν υπάρχει αποτελεσματικότερος τρόπος Προστασίας.
- Το “γιλέκο” ασφάλειας πρέπει να επιλέγεται προσεκτικά καθώς ο μόνος κατάλληλος τύπος για την εργασία σε περιορισμένους χώρους είναι αυτός που επιτρέπει την ανάσυρση αναίσθητου ανθρώπου σε κατακόρυφη στάση.

Όλος ο εξοπλισμός αυτός πρέπει να είναι ανθεκτικός και να ανταποκρίνεται στην συγκεκριμένη αποστολή του (π.χ. η διάταξη διάσωσης πρέπει να είναι δυνατόν να φορεθεί σε περιορισμένο χώρο με ευκολία, να αντέχει το βάρος αυτού που την φοράει, να φέρει κρίκους για τα σκοινιά διάσωσης και να είναι από κατάλληλο υλικό ώστε να πλένεται εύκολα)

Οι εργαζόμενοι πρέπει να φέρουν συνεχώς τον παραπάνω εξοπλισμό.

3.1.5.2 Μέσα ομαδικής προστασίας

- Κατάλληλα σχοινιά διάσωσης (ειδικές διαμορφώσεις άκρων) και απλά, καθώς και βαρούλκο ανύψωσης.
- Αντιεκρηκτικά φωτιστικά ορυχείου και χειρός

- Κατάλληλα εργαλεία (συνήθη εργαλεία δουλείας, κλειδιά καλυμμάτων φρεατίων, εργαλειοθήκη χειρός κ.α)
- Εξοπλισμός έλεγχου ατμόσφαιρας αντιεκρηκτικού τύπου
- Αναπνευστικές συσκευές εργασίας και διαφυγής (ποτέ λιγότερες από δύο)
- Συσκευή επικοινωνίας (C.B.)
- Συσκευή τεχνητής αναπνοής
- Υλικό Πρώτων Βοηθειών
- Υλικό σήμανσης και ασφάλειας οδών (κόννοι, εμπόδια, φωτιστικά, προειδοποιητικές πινακίδες, σημαϊάκια κ.α)

Υπάρχουν αρκετά είδη αναπνευστικών συσκευών και συσκευών τεχνητής αναπνοής. Η επιλογή τους πρέπει να γίνεται με σχολαστική αξιολόγηση και ενημέρωση από άλλους ομοειδείς Οργανισμούς και να στηρίζεται στην καταλληλότητα τους στο συγκεκριμένο περιβάλλον εργασίας.

Τα σκοινιά (απλά και ασφάλειας) δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να χρησιμοποιούνται για άλλες εκτός ασφάλειας ανάγκες.

Χρησιμοποιείται επίσης μερικές φορές ένας τύπος “φορείου” από κατάλληλο ανθεκτικό ύφασμα και σε κατάλληλες διαστάσεις εφοδιασμένος με σκοινί για να σύρεται τραυματισμένος ή ανίσθητος εργαζόμενος επάνω σε αυτό.

3.1.5.3 Επιλογή και συντήρηση εξοπλισμού

Είναι βασικό για την ασφάλεια των εργαζόμενων όλα τα όργανα, μηχανήματα και εν γενεί εξοπλισμός που προαναφέρθηκαν καθώς και ο εξοπλισμός διάσωσης :

- Να είναι επιλεγμένα ώστε να ανταποκρίνονται στο ειδικό αυτό περιβάλλον εργασίας
- Να κρατούνται καθαρά και καλά συσκευασμένα σε εύκολα αναγνωρίσιμες συσκευασίες
- Να ελέγχονται, δοκιμάζονται και ρυθμίζονται τακτικά (αντίγραφα των ρυθμίσεων και των δοκίμων πρέπει να φυλάσσονται)
- Να συντηρούνται τακτικά
- Να είναι γνωστή η λειτουργία τους στο προσωπικό
- Να είναι ευπρόσιτα και πάντα διαθέσιμα.
- Να υπάρχουν διαθέσιμα περιφερειακά εξαρτήματα και μονάδες εφεδρείας.

3.1.5.4 Ανυψωτικές διατάξεις

Για τα ανυψωτικά μηχανήματα γενικά πρέπει να εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα από το Π.Δ. 1073/81 ΦΕΚ Α260/81 και τις άλλες κείμενες διατάξεις. Εδώ επισημαίνουμε ιδιαίτερα τα εξής:

- Τα μηχανοκίνητα και χειροκίνητα βαρούλκα πρέπει να έχουν φρένα και ασφάλεια ανάστροφης περιστροφής (καστάνια), τα γρανάζια τους να είναι προφυλαγμένα και να καλύπτονται οι κοφτερές επιφάνειες.
- Τα μηχανοκίνητα βαρούλκα πρέπει να είναι εφοδιασμένα με οδηγό συρματόσκοινου. Τα ελεύθερα άκρα και τα προεξέχοντα περιστρεφόμενα μέρη πρέπει να είναι καλυμμένα όπως και τα κινητά όργανα μετάδοσης κίνησης και οι ιμάντες εφ’ όσον βρίσκονται σε περιοχή εργασίας ή κυκλοφορίας.
- Τα καυσαέρια των κινουμένων με μηχανές εσωτερικής καύσεως βαρούλκων πρέπει να απάγονται ώστε να μην κινδυνεύει από αυτά ο χειριστής και οι εργαζόμενοι στο δίκτυο.
- Στα χειροκίνητα βαρούλκα, το στρόφαλο (μανιβέλα) πρέπει οπωσδήποτε να εξασφαλίζεται από ολίσθηση ή αθέλητο τράβηγμα. Δεν επιτρέπεται στρόφαλο με στρεπτή χειρολαβή να έχουν θέσεις τριβής μεταξύ χειρολαβής και άξονα.
- Τα συρματόσκοινα των βαρούλκων πρέπει να είναι γερά στερεωμένα στο τύμπανο με ενωτικές πλάκες ή κλειδοσφήνες.

3.1.6 Διάσωση

Κάθε συνεργείο πρέπει να μπορεί να έλθει σε επικοινωνία ανά πάσα στιγμή με την έδρα της επιχείρησης ή το κεντρικό εργοτάξιο ή ακόμα και άλλες Υπηρεσίες (Πυροσβεστική, Νοσηλευτικά Ιδρύματα, Αστυνομία, γιατρούς διαφόρων σχετικών ειδικοτήτων κ.α).

Η επικοινωνία αυτή καλό θα είναι να μπορεί να πραγματοποιείται με ασυρμάτους (C.B. κ.λ.π), ή τουλάχιστον τηλεφωνικά.

Προς τούτο πρέπει κάθε συνεργείο να διαθέτει σε πρώτη ζήτηση πλήρη κατάλογο με τα τηλέφωνα των προαναφερθέντων Υπηρεσιών και γιατρών (ακόμα και αν διαθέτει C.B.μαζί του).

Η σύσταση υπηρεσίας διάσωσης πρέπει να συμφωνείται με την Πυροσβεστική Υπηρεσία γραπτώς και να καταστρώνονται τα σχετικά σχέδια δράσης.

Για την εκτέλεση επιχειρήσεων διάσωσης πρέπει να υπάρχει ειδική εκπαίδευση κατάλληλα επιλεγμένου μέρους του προσωπικού και τουλάχιστον δύο από κάθε συνεργείο.

3.1.6.1 Εξοπλισμός διάσωσης

Κάθε συνεργείο που δουλεύει πρέπει εκτός από τα σύνεργα της δουλειάς και τον ατομικό και ομαδικό εξοπλισμό που προαναφέρθηκε πρέπει να έχει μαζί του τα παρακάτω εφόδια για την περίπτωση ανάγκης διάσωσης εργαζομένων.

- Ισχυρό αντεκρηκτικού τύπου φανό με μπαταρίες (απαιτείται έλεγχος λειτουργίας καθημερινά).
- Φαρμακείο με όλα τα απαραίτητα για την παροχή Πρώτων Βοηθειών.

Ο εξοπλισμός και τα φάρμακα πρέπει:

- Να ελέγχεται τακτικότερα ώστε να είναι σε κατάσταση λειτουργίας και να μην έχει παρέλθει η ημερομηνία ισχύος.
- Να προστατεύεται από την ρύπανση.
- Να είναι γνωστός ο χειρισμός του και η χρήση του σε όλους τους εργαζόμενους οι οποίοι πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με την χρήση του.

Ο εξοπλισμός διάσωσης καλόν θα είναι να είναι διαθέσιμος για κάθε συνεργείο. Αν φυλάσσεται στο Εργοτάξιο τότε και η ομάδα διάσωσης πρέπει να αποτελείται από προσωπικό του εργοταξίου.

3.1.6.2 Παροχή πρώτων βοηθειών

Σύμφωνα με σχετική οδηγία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων:

- Η αρμόδια Υπηρεσία οφείλει να εξασφαλίζει την καθ' οιονδήποτε στιγμή παροχή πρώτων βοηθειών περιλαμβανομένου και του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού. Πρέπει να λαμβάνει μέτρα για την μεταφορά των εργαζομένων που υφίστανται ατύχημα ή παρουσιάζουν αιφνίδια αδιαθεσία προκειμένου να τους παρασχεθεί ιατρική βοήθεια.
- Υλικό πρώτων βοηθειών πρέπει να υπάρχει σε όλα τα μέρη που είναι απαραίτητο λόγω των συνθηκών εργασίας. Το υλικό πρέπει να έχει την κατάλληλη σήμανση και να είναι εύκολα προσιτό. Η διεύθυνση και το τηλέφωνο της Υπηρεσίας πρώτων βοηθειών πρέπει να επισημαίνεται ευκρινώς.

3.2 Ειδικοί κανόνες

Οι κανόνες αυτοί ισχύουν συμπληρωματικά προς αυτούς που αναπτύσσονται παραπάνω και οι οποίοι και αυτοί σκοπό έχουν να αντιμετωπίσουν κινδύνους που περιγράφονται εδώ αναλυτικά.

3.2.1 Νυκτερινές εργασίες - νυκτερινή φωτεινή σήμανση

- Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει τον απαιτούμενο φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού και κάθε τρίτου. Ο φωτισμός και τα φωτιστικά σώματα πρέπει να είναι έτσι διευθετημένα έτσι ώστε να εξασφαλίζεται φωτισμός τουλάχιστον 300 LUX ομοιομορφα κατανομημενος που δεν θα προκαλει θαμβωση και γενικα θα δημιουργει συνθηκες ασφαλους εργασιας και κυκλοφοριας. Επιβαλλεται να υπαρχει και εφεδρικός φωτισμός ασφαλειας καθώς επίσης και ατομικοί φανοί καταλληλού τύπου για όλους τους εργαζομένους.
- Απαιτήσεις φωτεινής σήμανσης κατά την νύκτα ή ώρες μειωμένης ορατότητας: Κατά μήκος της περιφράξης του εργοταξίου και από την πλευρά της κυκλοφορίας τοποθετείται φανός σε ύψος 1,20-1,35 μ. χρώματος κόκκινου στα δεξιά της επερχόμενης κυκλοφορίας και άσπρο στα αριστερά της αντίθετης κατεύθυνσης. Οι μέγιστες αποστάσεις μεταξύ των φανών δίνονται στον πίνακα 5.

3.2.2 Δυσμενείς καιρικές συνθήκες

Απαγορεύεται η εκτέλεση εργασιών με δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Επιτρέπεται με έμπειρο προσωπικό, κατάλληλο εξοπλισμό και λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας για εργασίες επεμβάσεων που έχουν σκοπό να αποτρέψουν ιδιαίτερα σημαντικούς κινδύνους (π.χ πλημμύρες).

3.2.3 Πυροπροστασία

Ο ανάδοχος υποχρεούται να φροντίζει για την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαϊών στις εγκαταστάσεις γενικά του εργοταξίου και γενικότερα και υποχρεούται να φροντίζει:

- Για τον περιοδικό καθαρισμό του χώρου του εργοταξίου από επικίνδυνα και αναφλέξιμα υλικά και την κατάλληλη διάθεσή τους.
- Για την χρήση κατάλληλου εξοπλισμού.
- Για την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού πυρόσβεσης.
- Να μην πραγματοποιεί εργασίες συγκολλήσεων ή και άλλων ανοικτής πυράς κοντά σε χώρους αποθήκευσης καυσίμων ή άλλων εύφλεκτων υλών του εργοταξίου και των γειτονικών ιδιοκτησιών που ανήκουν σε άλλους (εργοστάσια, δεξαμενές υγρών καυσίμων κ.λ.π.) και πριν εξασφαλίσει ότι δεν υπάρχουν στον αγωγό, όρυγμα, φρεάτιο εύφλεκτα αέρια.
- Να απαγορεύεται η χρήση γυμνής φλόγας στην εργασία.
- Να εκπαιδεύσει κατάλληλα το προσωπικό του στην χρήση πυροσβεστήρων.
- Οι γεννήτριες ρεύματος δεν πρέπει να υπερφορτώνονται.
- Απαγορεύεται η χρήση φωτιάς για ζέσταμα.
- Απαγορεύεται η ελεύθερη καύση άχρηστων υλικών, υλικών συσκευασίας κλπ.

Ο Αναδοχος οφείλει να εφοδιάσει:

- α. Όλα τα μηχανήματα, φορητά και επιβατικά αυτοκίνητα με πυροσβεστήρα τύπου ξηράς κόνεως 6 kg για μηχανήματα και φορητά και 2,5 kg για επιβατικά αυτοκίνητα.
- β. Τα γραφεία με 2 πυροσβεστήρες τύπου ξηράς κόνεως 6 kg
- γ. Τις εργοταξιακές θέσεις όπου γίνεται χρήση ηλεκτρισμού με 2 πυροσβεστήρες ξηράς κόνεως 6 kg. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει οι θέσεις πυροσβεστών να απέχουν από τις θέσεις εργατών απόσταση μεγαλύτερη των 75 μ.
- δ. Όλες οι θέσεις εργασίας με 2 πυροσβεστήρες νερού 10 kg. Οι θέσεις πυροσβεστήρων θα πρέπει να βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη από 75 μ. από τις θέσεις εργασίας.

3.2.4 Προστασία από υψηλούς θορύβους

- Πρέπει να λαμβάνονται προληπτικά και επανορθωτικά μέτρα για τον περιορισμό της στάθμης του θορύβου στην πηγή του όπως επιλογή των καταλλήλων μηχανημάτων, μόνωση τακτική συντήρηση, κατάλληλη οργάνωση της εργασίας.
- Να χρησιμοποιούνται ατομικά μέσα ακοπροστασίας όταν η ημερήσια ατομική ηχοεκθεση ενός εργαζομένου ή η μέγιστη τιμή της στιγμιαίας μη σταθμισμένης ηχητικής πίεσης υπερβαίνει τα 90 dB(A) και τα 200 Pa αντιστοίχως.
- Τα ατομικά μέσα προστασίας θα είναι προσαρμοσμένα στα ατομικά χαρακτηριστικά του εργαζομένου και στις συνθήκες εργασίας του και η χρήση τους θα πρέπει να γίνεται προσεκτικά ώστε να μην οδηγήσουν λόγω έλλειψης ηχητικής επαφής του εργαζομένου με το περιβάλλον του σε ατυχήματα.

3.2.5 Προστασία από σκόνες

- Πρέπει να λαμβάνονται προληπτικά και επανορθωτικά μετρά για τον περιορισμό της διάχυσης της σκόνης και τυχόν αερίων από μηχανήματα στην πηγή τους όπως διαβροχη, επιλογή των καταλλήλων μηχανημάτων, κάλυψη κατεδαφιζομενων τμημάτων, καταλληλη οργανωση της εργασιας.
- Να χρησιμοποιουνται ατομικα μεσα προστασιας

3.2.6 Προστασία από πτώσεις αντικειμένων

- Απαγορεύεται η παραμονή ή εργασία ατόμων κάτω ή πλησίον από μετακινούμενα φορτία, υλικά καθώς και εκσκαφείς, γερανούς κλπ μηχανήματα.
- Κατά την διάρκεια φορτοεκφορτώσεων κανείς εργαζόμενος δεν θα εργάζεται εντός του ορύγματος εφόσον οι φορτοεκφορτώσεις πραγματοποιούνται πλησίον αυτού.
- Κατά την διάρκεια εκσκαφών και επενεπιχώσεων κανείς εργαζόμενος δεν θα εργάζεται εντός του ορύγματος.
- Απαγορεύεται η διακίνηση υλικών και εργαλείων με ρίψη από εργαζόμενο σε εργαζόμενο.

- Απαγορεύεται η απόθεση κάθε είδους αντικειμένων πλησίον των χειλέων του ορύγματος. Υλικά εκσκαφής, εργαλεία, υλικά κλπ. τοποθετούνται σε ελάχιστη απόσταση 0,60 μ. από το χείλος της εκσκαφής.
- Οι αντιστηρίξεις θα πρέπει να εξέχουν του εδάφους τουλάχιστον 15 εκ. παρεχοντας προστασια από πτώσεις.

3.2.7 Προστασία εργαζομένων από πτώση

- Λόγω της φύσης του έργου δεν είναι δυνατή πάντα η ύπαρξη διατάξεων που να εμποδίζουν την πτώση ούτε η ύπαρξη διατάξεων που να συγκρατούν στην πτώση. Για τους λόγους αυτούς είναι απαραίτητη η χρησιμοποίηση έμπειρου προσωπικού.

3.2.8 Προστασία από οχήματα

- Όλοι οι εργαζόμενοι κοντά σε χώρους κυκλοφορίας μηχανημάτων και οχημάτων θα φορούν ανακλαστικό γιλέκο ή ενδύματα ζωνηρού χρώματος κίτρινου ή ζωνηρού πορτοκαλί ή άλλα ανακλαστικά εξαρτήματα.
- Ο εργοταξιακός χώρος θα διαχωρίζεται από το υπόλοιπο τμήμα της οδού ή εγκάρσιες οδούς με κατάλληλη περίφραξη και πινακίδες.
- Εάν απαιτείται θα υποβοηθείται η κυκλοφορία (με την σύμφωνη γνώμη και σύμφωνα με τις εντολές της Τροχαίας) από κατάλληλο πρόσωπο (ιδιαίτερα σε ώρες κυκλοφοριακής αιχμής ή εάν δεν υπάρχει για οποιονδήποτε λόγο ορατότητα).

3.2.9 Μέτρα ασφαλείας στις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις

- Όπως προβλέπονται στον Κανονισμό Εσωτερικών Ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, τις σχετικές τυποποιήσεις της Δ.Ε.Η., άλλους σχετικούς Κανονισμούς και νόμους. Μέτρα ασφαλείας προβλέπονται στο άρθρο 21 του Π.Δ. 225/89.
- Ιδιαίτερη προσοχή θα δίνεται για την αποφυγή ηλεκτροπληξίας από επαφή με καλώδια κατά την εργασία μηχανημάτων και αυτοκινήτων.

3.2.10 Επισκέψεις

- Επισκέπτης θεωρείται κάθε άτομο το οποίο δεν ανήκει στο απασχολούμενο στο έργο προσωπικό του Εργολάβου ή της Επίβλεψης και βρίσκεται εντός του Εργοταξίου.
- Απαγορεύεται ρητά (εκτός εάν υπάρξει ειδική προς τούτο εντολή της Υπηρεσίας) η είσοδος τρίτων προσώπων στο εργοτάξιο (και ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει πλήρη ειδικά μέτρα για την αποτροπή τέτοιων γεγονότων) και η διοργάνωση επισκέψεων ή υποδοχή επισκεπτών.
- Εάν υπάρξει επίσκεψη, σε όλους τους επισκέπτες παρέχεται η απαραίτητη ενημέρωση για τους ενδεχόμενους κινδύνους στους εργοταξιακούς χώρους συνοδεία κράνους το οποίο υποχρεούνται να φορούν συνεχώς και κάθε άλλο μεσο που κρίνεται απαραίτητο. Πλήρη και αποκλειστική ευθύνη για την ασφαλεία των επισκεπτών έχει ο Εργολάβος εκτός αν αυτοί επισκέπτονται/επιθεωρούν τους εργοταξιακούς χώρους με ευθύνη της Επίβλεψης.

3.2.11 Εργασίες με εκρηκτικά

- Ο ανάδοχος πρέπει να πάρει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για τον εντόπισμο τυχόν παλαιών εκρηκτικών υλών και να αναφέρει αμέσως το γεγονός αυτό στην Υπηρεσία και να ειδοποιήσει την αρμόδια στρατιωτική αρχή. Ο ανάδοχος υποχρεούται να συμμορφωθεί χωρίς να διατυπώσει καμιά αντίρρηση, στις εντολές των παραπάνω Αρχών, χωρίς να δικαιούται να προβάλει καμιά απαίτηση για αποζημίωσή του, για την ενδεχόμενη ανωμαλία που θα προκληθεί στην εκτέλεση του έργου, εκτός από ανάλογη παράταση της συμβατικής προθεσμίας περαίωσης του έργου.
- Όλες οι σχετικές με εκρηκτικά εργασίες (και η αποθήκευσή τους) γίνονται σύμφωνα με τις ειδικές προβλέψεις του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών εργασιών και των ειδικών διατάξεων που ισχύουν.

3.3 ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει εκ των προτέρων όπου απαιτείται σχετικά με εργασίες που προκαλούν ιδιαίτερες κυκλοφοριακές αλλοιώσεις και προβλήματα σε υπηρεσίες άμεσης επέμβασης

(π.χ. Πυροσβεστική Υπηρεσία, ΕΚΑΒ). Είναι επίσης υποχρεωμένος να δίδει αμέσως πληροφορίες που του ζητούνται από αρμόδιες αρχές.

3.3.1 Αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

Θα πρέπει να ακολουθούνται τα αναφερομένα στον φακέλλο ασφαλείας και υγείας (Διασώση, παροχή πρώτων βοηθειών κλπ) με ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη του Αναδόχου

3.3.2 Χρήσιμα στοιχεία από τον Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας

Στον Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας όπου περιγράφονται οι ιδιαιτερότητες των έργων οδοποιίας και δίνονται σχετικές οδηγίες υπάρχουν σημαντικές οδηγίες οι οποίες πρέπει να ακολουθούνται με ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη του Αναδόχου και κατά την διάρκεια της κατασκευής του έργου όπως για προσωπικό, προστατευτικά ενδύματα και εν γένει ατομικό εξοπλισμό, ομαδικό εξοπλισμό, ατομική και ομαδική υγιεινή, λειτουργικές διαδικασίες εργασίας, επικίνδυνη ατμόσφαιρα και τροποί μετρήσης και αντιμετώπισης της, μέτρα για πλημμυρες, ασθένειες, για τον Η/Μ εξοπλισμό κλπ.

3.4 ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

- Ο Ανάδοχος οφείλει, ως μοναδικός και αποκλειστικός υπεύθυνος να λαμβάνει κάθε φορά τα ανάλογα για κάθε περίπτωση και αναγκαία σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ασφαλείας και υγιεινής κατά την εκτέλεση έργων μέτρα ασφαλείας κατά το στάδιο της εκτέλεσης των έργων, για την ασφάλεια των εργαζομένων, του έργου, της κυκλοφορίας, των οδών και των εγκαταστάσεων τους, των πεζών και των οχημάτων, των υπογείων αγωγών και καλωδίων και εν γένει για την πρόληψη οιοδήποτε ατυχήματος ή ζημιάς, έχοντας αυτός αποκλειστικά όλες τις αστικές και ποινικές ευθύνες για κάθε ατύχημα που θα συμβεί από υπαιτιότητα δική του ή του εργατοτεχνικού του προσωπικού. Η ευθύνη αυτή επεκτείνεται σε όλους τους εργαζομένους είτε εργάζονται στον Ανάδοχο είτε στην Επίβλεψη και στον Κύριο του Έργου. Καλύπτει επίσης κάθε τρίτον, στο περιβάλλον και κάθε εμπράγματο αξία. Έχει επίσης ο Ανάδοχος την υποχρέωση να λάβει κάθε προσθετό μέτρο για την ικανοποίηση της παραπάνω απαίτησης ακόμα και αν το μέτρο αυτό δεν περιγράφεται στο παρόν τεύχος ούτε σαφώς προσδιορίζεται στην κείμενη Ελληνική Νομοθεσία.
- Ο Αναδοχος υποχρεούται να λαμβάνει τα κατάλληλα μετρά ασφαλείας, να διαθέτει το κατάλληλο εκπαιδευμένο προσωπικό, να διαθέτει τον κατάλληλο εξοπλισμό και να οργανώνει την εργασία του με τρόπο ώστε να εκτελούνται με ασφάλεια οι εργασίες. Επισημαίνεται ρητά ότι τα αναφερόμενα στο σχέδιο και στον φάκελο μέτρων ασφαλείας και υγείας αποτελούν αποκλειστική ευθύνη και φροντίδα του Αναδόχου, θα γίνονται με δαπάνες του. Για την υλοποίηση των αναγκαίων μέτρων οι δαπάνες βαρύνουν αποκλειστικά τον Ανάδοχο.
- Υποχρεούται επίσης συμφωνά με την παρ.1 του άρθρου 8 του Ν.1396/83, την Υ.ΙΑ. 130646/84 και το Π.Δ.305/96 να εφοδιάζεται με θεωρημένο από την Επιθεώρηση Εργασίας ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΕΤΡΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ το οποίο θα τηρείται στον χώρο του έργου.
- Υποχρεούται τέλος να τηρεί σχολαστικά τα οριζόμενα στο Π.Δ.305/96. Δηλαδή μεταξύ των άλλων να ορίσει συντονιστή σε θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου και να διαβιβάζει πριν από την έναρξη των εργασιών στην επιθεώρηση εργασία γνωστοποίηση η οποία θα συντάσσεται συμφωνά με το παράρτημα ΙΟΙ του άρθρου 12 του εν λόγω Π.Δ. και γενικώς να συμμορφώνεται με τις διατάξεις αυτού.
- Για υπόγεια τεχνικά έργα όπως αυτά ορίζονται στο Π.Δ. 225/89 (βάθος εκσκαφής άνω των 6.00 μέτρων) ο ανάδοχος υποχρεούται να συμμορφώνεται με τις διατάξεις αυτού. Ειδικά η σύνταξη Μελέτης Μέτρων Υγιεινής και Ασφαλείας (Μ.Μ.Υ.Α) αποτελεί κατά το άρθρο 26 του ανωτέρω Π.Δ. συμβατική του υποχρέωση.
- Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος σε περιοχές "ευαίσθητου πληθυσμού" όπως σχολεία, νοσοκομεία, γηροκομεία, εκκλησίες, γήπεδα κλπ σε συνεννόηση με τις αρμόδιες διευθύνσεις / διοικητικά συμβούλια να εξετάζει και να λαμβάνει ιδιαίτερα μετρά ασφαλείας.
- Ο ανάδοχος οφείλει να εξασφαλίζει τις απαιτούμενες άδειες από τους αρμοδίους φορείς για την εκτέλεση των εργασιών να φροντίζει εάν απαιτείται για την ανανέωση τους ή την επέκτασή τους, να ακολουθεί πλήρως τις σχετικές οδηγίες, να πληρώνει τα έξοδα των αδειών και εγκρίσεων (αλλά όχι τις τυχόν απαιτούμενες εγγυήσεις) και να ακολουθεί με σχολαστική ευλαβεία τις προθεσμίες που

τιθενται από τις εγκρίσεις και αδειες αυτές. Ρητά απαγορεύεται η ανευ σχετικής αδειας εκτέλεση εργασιών. Εάν ζητηθεί από τον κύριο του έργου ή άλλη αρμοδια Υπηρεσία ο Αναδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει και να υποβάλει για έγκριση Μελέτη Κυκλοφοριακής Ρυθμίσης (Μ.Κ.Ρ).

Ο Ανάδοχος οφείλει, να τηρεί στο εργοτάξιο βιβλία Ασφάλειας και Υγείας, σύμφωνα με την αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ. 403 /22-06-2006

ΒΙΒΛΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ										
α/α	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	* Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας (ΗΜΑ)	<ul style="list-style-type: none"> • Διαπιστώσεις - υποδείξεις βελτίωσης συνθηκών εργασίας στο εργοτάξιο και παρατηρήσεις για την εφαρμογή τους. • Αποτελέσματα ελέγχων ή δοκιμών • Υποδείξεις οργάνου αρμόδιου για έλεγχο (Επιθεωρητής εργασίας κλπ) • Αναφορές τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων • Καταλληλότητα ακριωμάτων • Έλεγχοι και επανέλεγχοι των ανυψωτικών μηχανημάτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Ν.1396/83 (άρθρο 8, παρ.2) • Υ.Α. 130646/1984 παρ. 3 -ΗΜΑ - (Φ.Ε.Κ. 154Β/19-3-84) • Π.Δ. 1073/81 (αρ.113, παρ.1) • Π.Δ. 305/96 (άρθρο 3, παρ. 14) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Εργοδότης (Εργολάβος ή υπεργολάβος ή Κύριος του Έργου) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ν.1396/83 (άρθρο 8, παρ.1) • ΠΔ 1073/81 (άρθρο 113, παρ.1) 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι επιβλέποντες μηχανικοί : (οι επί τόπου μηχανικοί της αναδόχου εργοληπτικής επιχείρησης και οι επιβλέποντες μηχανικοί της Δ/σας Υπηρεσίας) • Οι υπόχρεοι για τη διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών . • Το αρμόδιο όργανο ελέγχου (επιθεωρητής εργασίας κ.λ.π.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ν. 1396/83 (άρθρο 8 , παρ.2) • Εγκύκλιος ΥΠΕΧΩΔΕ 27/2003 (Αρ. πρωτ. ΔΕΕΠ/208/12-9-2003) 	Επιθεωρήσεις εργασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Π.Δ. 305/96 (άρθρο13) 	Το ΗΜΑ θεωρείται από τις Δ/νσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας. (Υ.Α. 130646/1984, παρ. 4 - ΗΜΑ - Φ.Ε.Κ. 154Β/ 19-3-84)

* Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας (ΗΜΑ) οφείλεται να τηρείται στα εργοτάξια του άρθρου 3 παρ. 12 του ΠΔ 305/96

ΒΙΒΛΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ										
α/α	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
2	Βιβλίο υποδείξεων Τεχνικού Ασφαλείας	<ul style="list-style-type: none"> Υποδείξεις του Τεχνικού Ασφαλείας (Τ.Α.) σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων. Μέτρα για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων κατά την κατασκευή του έργου. 	<ul style="list-style-type: none"> Ν.1568/85 (άρθρο 6, παρ.1) Π.Δ. 17/96 (άρθρο 8, παρ.2.β.) 	Ο Εργοδότης (Λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων)	<ul style="list-style-type: none"> Ν.1568/85 (άρθρο 6, παρ. 1) 	* Ο Τεχνικός Ασφαλείας	<ul style="list-style-type: none"> Ν. 1568/85 (άρθρο 6, παρ.1) Π.Δ. 17/96 (άρθρο 8, παρ.2.β.) 	Επιθεωρήσεις εργασίας	<ul style="list-style-type: none"> Π.Δ. 17/96 (άρθρο 15) 	Σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας. (Ν. 1568/85 άρθρο 6, παρ. 1)
		<ul style="list-style-type: none"> Υποδείξεις του γιατρού εργασίας προς τον εργοδότη, τους εργαζόμενους / εκπροσώπους τους, για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων. 	<ul style="list-style-type: none"> Ν.1568/85 (άρθρο 9, παρ.1) Π.Δ. 17/96 (άρθρο 8, παρ.2.β.) 		<ul style="list-style-type: none"> Ν.1568/85 (άρθρο 9, παρ. 1) 		<ul style="list-style-type: none"> Ν.1568/85 (άρθρο 9, παρ.1) Π.Δ. 17/96 (άρθρο 8, παρ.2.β.) 			
3	Βιβλίο ατυχημάτων	Αίτια και περιγραφή ατυχημάτων	<ul style="list-style-type: none"> Π.Δ. 17/96 (άρθρο 8, παρ.2.β) 	Ο Εργοδότης	<ul style="list-style-type: none"> Π.Δ. 17/96 (άρθρο 8, παρ.2.β) 	* Ο Τεχνικός Ασφαλείας				

* Υποχρέωση απασχόλησης Τεχνικού και Γιατρού Ασφαλείας έχουν τα εργοτάξια σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν 1568/85 και το άρθρο 4 του ΠΔ 17/96.

ΒΙΒΛΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ										
α/α	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΑΡΜΟΔΙΟ Σ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
4	Κατάλογος εργατικών ατυχημάτων	Εργατικά ατυχήματα με συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας πέραν των τριών εργάσιμων ημερών	• Π.Δ. 17/96 (άρθρο 8, παρ.2.γ)	• Ο Εργοδότης	• Π.Δ. 17/96 (άρθρο 8, παρ.2.γ)	• Ο Εργοδότης	• Π.Δ. 17/96 (άρθρο 8, παρ.2.γ)			
5	Ιατρικός φάκελος για κάθε εργαζόμενο	Ατομικό βιβλιário επαγγελματικού κινδύνου όπου αναγράφονται τα αποτελέσματα των ιατρικών εργαστηριακών εξετάσεων κάθε φορά που εργαζόμενος υποβάλλεται σε αντίστοιχες εξετάσεις.	• Π.Δ. 17/96 (άρθρο 4, παρ.14)	• Ο γιατρός εργασίας	• Ν.1568/85 (άρθρο 27, παρ.2β) • Π.Δ. 17/96 (άρθρο 4, παρ. 14)	• Ο γιατρός εργασίας	• Π.Δ. 17/96 (άρθρο 4, παρ. 14)	Επιθεωρήσεις εργασίας	• Π.Δ. 17/96 (άρθρο 15)	

Σημείωση:

Ο ορισμός του εργοδότη αναφέρεται στην παρ.4 του άρθρου 2 του Π.Δ. 305/96 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/57/ΕΟΚ"

3.5 ΕΠΙΒΛΕΨΗ

- Η Επίβλεψη έχει το δικαίωμα να ζητήσει εγγράφως από τον Ανάδοχο να λάβει αυστηρότερα μετρά ασφαλείας από εκείνα που αποτελούν συμβατική του υποχρέωση ή προβλέπονται από την κείμενη Ελληνική Νομοθεσία ή έχουν ζητηθεί επιπροσθέτως από τις Αρμόδιες Αρχές. Ο Αναδόχος είναι υποχρεωμένος να λάβει χωρίς καμμία καθυστέρηση τα μετρα αυτα. Δεν δινεται καμμία προσθετη αποζημιωση για τα προσθετα αυτα μετρα εκτος εαν αποδειχθει ότι τα μετρα αυτα δεν ηταν αναγκαια.
- Η Επίβλεψη εάν εκτιμήσει ότι δεν τηρούνται τα μέτρα ασφαλείας τα οποία προβλεπονται ή /και είναι αναγκαια έχει το δικαιομα να ζητησει εγγραφως την ληψη ή αποκατασταση των απαιρητων μέτρων ασφαλείας εντος λιαν συντομου χρονικου διαστηματος ή /και να ζητησει εγγραφως την διακοπη των εργασιων μεχρι την ληψη ή/και αποκατασταση των απαιρητων μέτρων ασφαλείας. Στην δευτερη αυτη περιπτωση η αποφαση πρεπει να είναι πληρωσ αιτιολογημενη, η δε αιτιολογηση να κοινοποιειται στον Αναδοχο.
- Σε περιπτωση μη συμμορφωσης ή καθυστερησης συμμορφωσης του Αναδόχου σε οποιοδηποτε σχετικη εντολη της επιβλεψης μπορει να επιβληθει ποινικη ρητρα. Οι ποινικές ρήτρες καταπίπτουν με αιτιολογημένη απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας και παρακρατούνται από τον αμέσως επομενο λογαριασμό του έργου.
- Σε ιδιαιτερες περιπτώσεις μεγάλης επικινδυνότητας η Επίβλεψη διατηρει το δικαιομα να προβει σε καθε νομιμη ενεργεια και να λαβει (ειτε η ιδια ειτε μεσω τριτων) ή αποκαταστησει τα απαιρητα μετρα ασφαλείας χωρις την μεσολαβηση του Αναδόχου και να καταλογισει τις σχετικες δαπάνες σε βαρος του. Στα πλαισια αυτα ειναι δυνατον ο Επιβλεπων να δωσει εντολη διακοπης των εργασιων την τρεχουσα εργασιμη ημερα ωστε να δοθει η δυνατοτητα στην Υπηρεσια να λαβει ολα τα προσηκοντα μετρα ειτε η ιδια ειτε δινοντας εντολη στον Αναδοχο για την εκτελεση τους.

4. ΤΜΗΜΑ Δ

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

4.1 ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ

Παραγραφος 6 άρθρο 3 του Π.Δ. 305/1996

4.1.1 Γενικά

- Ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει την απαιτούμενη εκπαίδευση και πληροφόρηση στο προσωπικό του καθώς επίσης επαρκή πληροφόρηση σχετικά με την φύση και τις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου έργου. Το προσωπικό θα πρέπει να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο με επαρκή γνώση και εμπειρία σε σχετικές εργασίες. Επίσης να εκπαιδύεται σε θέματα πρόληψης ατυχημάτων, παροχής ΑΣ βοηθειών, πυρόσβεσης, χρήση εξοπλισμού ασφαλείας κλπ.
- Το προσωπικό πρέπει να αποτελείται από ενήλικες ικανούς και κατάλληλους από άποψη υγείας για την συγκεκριμένη εργασία που εκαστος αναλαμβάνει. Ο επικεφαλής πρέπει να έχει τα κατάλληλα προσόντα και εμπειρία.
- Ο ανάδοχος πρέπει να χορηγεί στο εργατικό προσωπικό τα απαιτούμενα κατά περίπτωση εργασίας ατομικά και ομαδικά εφόδια προστασίας και εργαλεία για ασφαλή εργασία. Ενδεικτικά και μόνον αναφέρονται: κράνη, γυαλιά προστασίας, ζώνες ασφαλείας, ποδιές, γάντια, μάσκες ηλεκτροσυγκολλητών, κ.λ.π. Το προσωπικό είναι υποχρεωμένο να φοράει κατά περίπτωση κατάλληλα ενδύματα (κράνη, σκληρά παπούτσια, ωτασπίδες, προσωπίδες, γάντια κλπ) και να φέρει τον σχετικό ατομικό εξοπλισμό. Απαγορεύονται μαντήλια λαιμού, αλυσίδες, ταυτότητες, δακτυλίδια κλπ.
- Απαγορεύεται η κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών στο εργοτάξιο και η άσκοπη παραμονή, ανάπαυση κλπ εργαζομένων μέσα σε αυτό. Απαγορεύονται γενικώς ριψοκίνδυνες ή άστοχες ή υπερβολικές ενέργειες.
- Όλες οι κατασκευές, μέτρα κλπ σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια εργαζομένων, τρίτων, του έργου κλπ και εν γένει κάθε σχετική προσωρινή ή μη κατασκευή πρέπει να συντηρείται τακτικά με ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη του Αναδόχου. Επίσης ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τακτικά και

συστηματικά τα μέτρα και μέσα ασφαλείας και όποτε και όσες φορές απαιτηθεί από τον Κύριο του Έργου ή άλλο αρμόδιο φορέα. Επίσης ο Κύριος του έργου μπορεί να ζητήσει σε τακτά χρονικά διαστήματα Αναφορά Ασφαλείας του έργου.

- Ο Αναδοχος είναι υποχρεωμένος να διαβρεχει τμήματα του έργου όταν απαιτείται με άφθονο νερό για την αποφυγή των οχλήσεων από σκόνες.
- Ο Ανάδοχος όντας υπεύθυνος για την τήρηση των νόμων κλπ. υποχρεούται να ανακοινώνει χωρίς αμέλεια στην Υπηρεσία τυχόν συμβαντα καθώς και τις επισκέψεις αρμόδιων αρχών στο έργο περιγράφοντας λεπτομερειακά τις διαταγές και εντολές των διαφόρων αρχών σχετικά με υποδεικνυόμενα μέτρα ελέγχου, ασφαλείας κλπ. που κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, απευθύνονται ή κοινοποιούνται σ'αυτόν.
- Για εργασίες που απαιτούν ειδικά μέτρα ασφαλείας ο ανάδοχος θα πρέπει να πάρει όλα τα ενδεδειγμένα πρόσθετα και ειδικά μέτρα ασφαλείας και να εφαρμόζει αυστηρά τους κανονισμούς που ισχύουν για την πρόληψη ατυχημάτων. Επίσης για ειδικές τέτοιες εργασίες θα γίνεται εφόσον απαιτείται ειδική μελέτη από έμπειρο Μηχανικό.
- Όλες οι κατασκευασιμες εγκαταστασεις και τα τμηματα τους οι οποιες μόνον μετα από σκληρυνση ή συνδεση με άλλα τμηματα ή με μετεπειτα προσθετες κατασκευαστικες παρεμβασεις αποκτουν την πληρη φερουσα ικανοτητα τους επιτρεπεται να φορτιζονται μόνον κατ' αντίστοιχια με την εκαστοτε φερουσα ικανοτητα τους.
- Όλες οι κατασκευασιμες εγκαταστασεις και τα τμηματα τους πρέπει να είναι με τέτοιο τρόπο διαστασιολογημένες, τοποθετημένες, στηριγμένες, αγκυρωμένες και κατασκευασμένες από κατάλληλα υλικά, ώστε να μπορούν να παραλάβουν και να μεταφέρουν τα διάφορα φορτία που αναπτύσσονται σε όλες τις φάσεις χρησιμοποίησής τους παραμένοντας ευσταθείς. Μεταβολή των παραμέτρων σχεδιασμού, οδηγεί σε έλεγχο και ενίσχυσή, ή αντικατάστασή τους. Δεν επιτρέπεται η υπερφόρτισή τους.
- Όλες οι κατασκευάσιμες εγκαταστάσεις και τα τμήματα τους, οι οποίες μόνον μετά απο σκλήρυνση, ή σύνδεση με άλλα τμήματα, ή με μετέπειτα πρόσθετες κατασκευαστικές παρεμβάσεις, αποκτούν την πλήρη φέρουσα ικανότητά τους, επιτρέπεται να φορτίζονται μόνον κατ' αντίστοιχία με την εκάστοτε φέρουσα ικανότητά τους.
- Όλες οι κατασκευές πρέπει να ελέγχονται για την ευστάθεια και την φέρουσα ικανότητα τους. Μετά από διακοπή εργασιών για ικανό χρονικό διάστημα ή αλλαγές ή εξαντληση χρονου ζωης ή υπερβολικη χρησιμοποιοηση ή εκτακτα γεγονοτα πρεπει να ελεγχονται εκ νεου.
- Δεν επιτρεπεται γενικα η εκτελεση ταυτοχρονως εργασιων σε διαφορετικα επιπεδα στην ιδια θεση εκτος εαν εχουν ληφθει σοβαρα μετρα ασφαλειας για την προστασια των εργαζομενων στο χαμηλοτερο επιπεδο από πτωσεις αντικειμενων κλπ.
- Εκτός των άλλων ο ανάδοχος υποχρεούται στην τοποθέτηση εμποδίων εγκεκριμένου από την Υπηρεσία τύπου που θα τοποθετούνται σε εμφανή σημεία του έργου (αρχή, τέλος και σε ενδιάμεσα σημεία αναλόγως του μήκους του εκτελουμένου έργου) και πάντως σε αριθμό όχι ολιγότερο των δυο ανα πενήντα μέτρα. Ο κύριος του έργου επιφυλάσσει το δικαίωμα να τροποποιήσει τον τύπο του εμποδίου και την τροποποίηση αυτή να την γνωστοποιήσει κατά την εγκατάσταση του αναδόχου στα έργα μετά την υπογραφή σχετικής εργολαβικής συμβάσεως.
- Ο ανάδοχος υποχρεούται γενικως να μεριμνήσει για τον εφοδιασμό των θέσεων εργασίας με πόσιμο νερό και εγκαταστάσεις υγιεινής και καθαριότητας εφόσον απαιτουνται από το Νομο, να εξασφαλίσει μέσα παροχής πρώτων βοηθειών, να κατασκευάσει και τοποθετήσει κατάλληλες πινακίδες ή φωτεινά σήματα επισήμανσης και απαγόρευσης επικίνδυνων θέσεων καθώς και προειδοποιητικές και συμβουλευτικές πινακίδες τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους κινούμενους στο εργοτάξιο.
- Να ανεγερθουν ολες οι τυχόν απαιτούμενες προσωρινές εγκαταστάσεις για την εκτέλεση των έργων της εργολαβίας σε θέσεις επιτρεπόμενες από την Αστυνομία, την Υπηρεσία επίβλεψης και τις άλλες αρμόδιες αρχές, με ευθύνη του αναδόχου ο οποίος και θα τις συντηρεί σε καλή κατάσταση υποχρεούμενος συγχρόνως στην εν καιρώ καθαίρεση και αποκόμιση των προϊόντων τους.
- Σε επικινδυνες θεσεις περαν των άλλων μέτρων ασφαλείας θα πρεπει οι εργαζομενοι να είναι δεμενοι από σταθερο σημειο με ζωνη ασφαλείας.

- Θα πρέπει καθημερινά και ιδιαίτερα σε επικινδύνες θέσεις ή φάσεις της εργασίας να γίνεται επιθεώρηση για την τήρηση των μέτρων ασφαλείας και την πιθανότητα αναγκής επέκτασης και βελτίωσης ή αναθεώρησης τους.
- Η μεταφορά, αποθήκη και τοποθέτηση παντός είδους ετοιμών τεμαχίων (π.χ. σωληνες, φρεατια κλπ) πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφευχονται ζημιες, οι οποίες μπορούν να μειώσουν την ευσταθεια ή την φερουσα ικανοτητα τους και να οδηγησουν σε ατυχηματα. Επίσης πρέπει να ελεγχονται για την διαπιστωση ορατων ζημιων, παραμορφωσεων και ρωγμων.
- Το ανοιγμα των καλυμματος των φρεατιων και εσχαρων θα γίνεται με την χρηση των ειδικων εργαλειων. Καλυμματα τα οποια εχουν σφηνωθει λογω παγετου δεν επιτρεπεται να αφαιρουνται με την βοηθεια φωτιας (λογω κινδυνου εκρηξης) ή αλλα μεσα.
- Οι πινακίδες σήμανσης τοποθετούνται σε ύψος **1,90μ. - 2,00 μ.**

4.1.2 Εγκρίσεις

- Ο Αναδοχος υποχρεούται πριν την εναρξη των εργασιων να απευθυνεται σε ολες τις αρμοδιες Υπηρεσιες για τον ακριβη εντοπισμο των υπογείων αγωγών και καλωδίων και αλλων κατασκευων ή εγκαταστάσεων, να λαμβανει την εγκριση τους και να συμμορφωνεται με τις υποδειξεις τους.
- Ο Αναδοχος πριν την εναρξη των εργασιων (ή αυτοτελους φασεως αυτων ή/και οποτεδηποτε απαιτειται) και για την συνεπαγομενη ρυθμιση της κυκλοφορίας πρέπει να λαβει τις σχετικες εγκρισεις (Δημος - Επιτροπη Πολεοδομικου Σχεδιασμου και Κυκλοφοριακης Ρυθμισης, Τροχαία, ΚΤΕΛ κλπ).
- Ο Αναδοχος, εάν απαιτειται εκ του χαρακτηρισμου της οδου, πριν την εναρξη των εργασιων θα πρέπει να λαμβανει σχετικη εγκριση από την αρμοδια Δ.Ε.Κ.Ε. ή Δ.Τ.Υ. Νομ/κής Αυτ/σης.
- Ταυτοχρονα ο Αναδοχος (πριν την εναρξη οποιασδηποτε εργασιας) θα πρέπει να βεβαιωθει με καθε τροπο ότι στον προβλεπομενο χωρο εργασιας δεν υπαρχει οποιαδηποτε κατασκευη από την οποιαν δυνατον να υπαρξει κινδυνος για τους εργαζομενους και να εκτιμηθει εαν απαιτειται επισκευη, στηριξη ή καθαιρεση τους και να λαμβανονται οι αντιστοιχες εγκρισεις.
- Τυχον απαιτησεις ασφαλείας και υγείας που θετουν οι Υπηρεσιες αυτες είναι υποχρεωτικες για τον Αναδοχο και θα εκτελεστουν αδαπανως (εκτος εαν περιλαμβανονται στο Τιμολογιο).

4.1.3 Δοκιμαστικές τομές

- Ο Αναδοχος μετα την ληψη των σχετικων στοιχειων και εφοσον κριθει από την Υπηρεσια ότι απαιτειται θα πραγματοποιησει δοκιμαστικες τομες για την συμπληρωση των στοιχειων ή την επιβεβαιωση τους. Για την πραγματοποιηση τους και την συνεπαγομενη ρυθμιση της κυκλοφορίας πρέπει να ληφθουν οι σχετικες εγκρισεις
- Οι δοκιμαστικες αυτες τομες θα εκτελουνται με την δεουσα προσοχη.
- Τουλαχιστον πεντε (5) ημερες πριν την εναρξη των δοκιμαστικων τομων θα τοποθετηθει στους κομβους σημανση αναγγελιας η οποια αποσυρεται με την εναρξη των εργασιων. Οι πινακίδες αυτες θα είναι του παρακατω τυπου.

ΠΡΟΣΟΧΗ	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΩΝ ΟΔΟΠΟΙΑΣ	
ΕΝΑΡΞΗ	.../.../...
ΛΗΞΗ	.../.../...

- Με την περαιωση της εργασιας των δοκιμαστικων τομων και μεχρι την εναρξη των εργασιων στην συγκεκριμένη θεση (εφοσον δεν υπαρξει πληρης αποκατασταση του οδοστρωματος) θα τοποθετηθει στους κομβους σημανση η οποια αποσυρεται με την εναρξη των εργασιων. Οι πινακίδες αυτες θα είναι του παρακατω τυπου. Σε περιπτωση σχετικης εντολης από την Υπηρεσια προς τον Αναδοχο για συντηρηση του ορυγματος ο Αναδοχος είναι υποχρεωμενος να προβει στις απαιτητες εργασιας το

αργότερο εντός 24 ωρών. Σε ειδικές περιπτώσεις μεγάλης επικινδυνότητας είναι δυνατόν να ζητηθεί η άμεση εκτέλεση των σχετικών εργασιών και ο Αναδοχος είναι υποχρεωμένος να προβεί στις εργασίες αυτές άμεσα.

ΠΡΟΣΟΧΗ

ΟΔΟΣΤΡΩΜΑ ΜΕ ΤΟΜΕΣ

- Ο Αναδοχος από την εκτέλεση των δοκιμαστικών τομών και μέχρι την πλήρη αποκατάσταση της οδού έχει την υποχρέωση καθημερινού ελέγχου των ορυγμάτων και των επιχώσεων και συντήρησης τους για την αποφυγή ατυχημάτων.

4.1.4 Δίοδοι προσπέλασης στο εργοτάξιο και πρόσβασης στις θέσεις εργασίας

- Ο αναδοχος οφείλει να εξασφαλίζει την κυκλοφορία των περιοίκων και την άνετη και ασφαλή πρόσβαση στις κατοικίες και τα καταστήματα τοποθετώντας και την απαιτούμενη σημάση. Εάν κατασκευασθούν διαβάσεις θα σημειώνονται και θα φωτίζονται και θα είναι σύμφωνες με τον πίνακα 3.
 - Δίπλα στις διαβάσεις θα τοποθετείται η πινακίδα Π-21 (Ν. 2094/92) σε ύψος 1,90 - 2,00 m και από τις δύο πλευρές κίνησης των πεζών και επιπροσθέτως από την πλευρά της κυκλοφορίας των οχημάτων.
 - Επίσης 20 m πριν την διάβαση το όριο ταχύτητας θα οριοθετείται στα 20 km/h εκτός αν λειτουργεί φωτεινή σήμανση.
 - Στις διαβάσεις αποφεύγονται τα σκαλοπάτια. Αν αυτό είναι αδύνατο τότε το ρίχτυ είναι το πολύ 16,5 εκ. και το πάτημα κατ'ελάχιστο 27,5 εκ.
 - Πλευρικά οι διαβάσεις προστατεύονται με στοιχεία τα οποία τρέχουν σε ύψος 0,60 μ. και 1,00 μ. (χειροληστήρας). Το πλάτος της διάβασης είναι κατ'ελάχιστον 0,60 μ. σε περιοχής μικρής συνάθροισης κοινού, 0,75 μ. σε μεσαίας και 1,00 μ. σε μεγάλης (π.χ σχολεία, γήπεδα).
 - Οι διαβάσεις κατασκευάζονται έτσι ώστε να εξασφαλίζουν μήκος επί του οδοστρώματος, πριν την έξοδο από την περίφραξη ίσο με 1,5 πάτημα. Οι διαβάσεις πεζών σημαίνονται με την πινακίδα Π-21 (Ν. 2094/92) και από τις δύο πλευρές της διάβασης. Οι πινακίδες αυτές φωτίζονται κατά την διάρκεια της νύχτας. Οι αποστάσεις μεταξύ δύο διαβάσεων καθορίζονται με βάση την περιοχή και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Μέγιστες αποστάσεις δίνει ο πίνακας 3.
 - Γεφυρώσεις των τάφρων πρέπει να εξασφαλίζουν την μικρότερη δυνατή όχληση της κυκλοφορίας και τροφοδοσίας των περιοχών.
 - Η γεφύρωση πραγματοποιείται με μεταλλικά ελάσματα.
 - Τα ελάσματα τοποθετούνται μετά από αντιστήριξη των τοιχωμάτων της εκσκαφής σε μήκος υπερβάλον της διάβασης κατά 60 cm εκατέρωθεν. Οι διαστάσεις των ελασμάτων πρέπει να εξασφαλίζουν στήριξη κατά 60 cm τουλάχιστον εκατέρωθεν της τάφρου άνεση κίνησης των αυτοκινήτων (ελάχιστη απόσταση των τροχών από τα άκρα του ελάσματος 30 cm), ομαλή προσπέλαση (χρήση ή δημιουργία ράμπας) και το αμετάθετό τους. Καθόλο το μήκος της διάβασης και σε επαφή με αυτή τοποθετείται πλέγμα ή στερεά προσαρμοσμένα προστατευτικά κιγκλιδώματα με δύο οριζόντια στοιχεία σε ύψος 0,60 μ. και 1,00 μ. Το πλάτος των ελασμάτων πρέπει να είναι 1,20 μ.
1. Η είσοδος και η έξοδος στο ορυγμα πρέπει να γίνεται με σταθερή και ανθεκτική κλίμακα με εξασφαλισμένη στερέωση εναντι ανατροπής, αντιολισθηρά δαπεδα, χειρολαβές ασφαλείας και προστατευτική διατάξη που να αποκλείει ανατροπή του χρηστη. Απαγορεύεται η αναρριχηση ή η χρησιμοποίηση των μηχανημάτων εκσκαφής. Οι κλίμακες θα διατηρούνται στην θέση τους για όσο χρονικό διάστημα υπάρχουν εργαζόμενοι εντός του ορυγματος. Για εργασίες σε βάθη μεγαλύτερα του 1,50 μ. απαιτούνται κλίμακες σε αποστάσεις όχι μεγαλύτερες των 25 μ.
 2. Απαγορεύεται η καθοδος και η ανοδος στο ορυγμα του προσωπικού μαζί με βαρια φορτια.

3. Στις ενδεδειγμένες θέσεις πρέπει να υπάρχουν διακριτές σταθερές διαβάσεις ή γεφυρώματα ικανού πλάτους προστατευμένα με κιγκλιδώματα για την διελευση των εργαζομένων. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύονται τα άλματα πάνω από το ορυγμα ή η διελευση από μαδερια κλπ. Το αυτο ισχυει και στην περίπτωση διελευσης φορτιων. Οι πεζογεφυρες θα εχουν πλάτος τουλαχιστον 50 εκατοστα. Σε περιπτωση κλισης μεγαλυτερης των 12 μοιρων πρεπει να εχουν βαθμιδες, σε περιπτωση δε κλισης μεγαλυτερης των 30 μοιρων σκαλοπατια.

4.1.5 Δίοδοι κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων εντός του εργοταξίου

- Ρητά καθορίζεται ότι ο Αναδοχος ειναι αποκλειστικα υπευθυνος για την τηρηση των σχετικων διαταξεων οσον αφορα στην λειτουργια και κυκλοφορια των μεταφορικων του μεσων και μηχανηματων.
- Η κινηση μηχανηματων και εργαζομενων πρεπει να γινεται εντος οριοθετημενης από κωνους λωριδας.
- Δεν επιτρεπεται κινηση ή εργασια εργαζομενων πλησιον των μηχανηματων κατα την διαρκεια που αυτα εργαζονται ή κυκλοφορουν εκτος εαν έχει εχουν ληφθει προσθετα μετρα και δεν κινδυνευουν.
- Οι διαδρομοι κυκλοφοριας οχηματων και μηχανηματων εαν απαιτουνται θα εχουν επαρκες πλάτος ωστε να εξασφαλιζεται εκατερωθεν του οχηματος ελευθερος χωρος τουλαχιστον 60 εκ.

4.1.6 Χώροι εγκατάστασης του βασικού μηχανικού εξοπλισμού.

- Εαν τα μηχανηματα παραμενουν στο εργοταξιο μετα το περας των εργασιων καλυπτονται από την περιφραξη κλειδωνονται και ασφαλιζονται.
- Θα πρεπει να τηρειται ελαχιστη αποσταση ασφαλειας από τα χειλη του ορυγματος ιση με: $s = 2xP + 0,02xh$, οπου **P** το ανα αξονα φορτιο σε τοννους και **h** το βαθος εκσκαφης σε μετρα με ελαχιστη τιμη του **s** τα 80 εκ.

4.1.7 Χώροι αποθήκευσης

1. Τα υλικά τα οποια ο Αναδοχος θα χρησιμοποιησει στο εργο φυλασσονται σε καταλληλους χωρους που θα εξευρεθουν και θα χρησιμοποιηθουν με ευθυνη, φροντιδα και δαπανη του. Σε καμμια περιπτωση δεν τοποθετουνται σε οδους ή/και κοινοχρηστους χωρους.

2. Η εναποθεση υλικων στον τοπο εκτελεσης των εργασιων θα είναι περιορισμενη (τοπικα και χρονικα), ο χωρος αποθεσης αποτελει μερος του εργοταξιου και προστατευται αναλογα και θα γινεται με τροπο που δεν δημιουργει προβληματα κυκλοφοριας, ασφαλειας πρानων εκσκαφης (αποσταση τουλαχιστον 60 εκ ή οσο απαιτειται), προσβασης περιοικων κλπ.

4.1.8 Χώροι συλλογής αχρήστων και επικίνδυνων υλικών

1. Τα ακατάλληλα ή πλεονάζοντα υλικά θα διαστρώνονται σε χώρο εγκεκριμενο από τις αρμοδιες Αρχες. Σε καθε περίπτωση ο ανάδοχος οφείλει να εξεύρει χώρους αποθέσεως της Υπηρεσίας μη αναλαμβανούσης καμμιά απολυτως υποχρέωση για εξεύρεση τέτοιου χώρου η/και αποζημίωση του Αναδόχου.

2. Τα αχρηστα προιοντα θα φορτωνονται σε φορτηγα και θα απομακρυνονται από την θεση του εργου. Τα προιόντα εκσκαφών γενικά ακομα και στην περίπτωση κατά την οποία χρειάζονται για την επίχωση του σκάμματος, θα απομακρύνονται απ' αυτό, μερικώς ή ολικώς, προσωρινώς ή και οριστικώς. Η προσωρινη εναπόθεση των προιόντων αυτών θα γίνεται σε χώρους κειμένους σε οιανδήποτε απόσταση απο τον τόπο των εκτελουμένων έργων και διατιθέμενους προς τον σκοπό αυτόν, με ευθύνη και δαπάνες του αναδόχου.

4.1.9 Διευθέτηση χώρων υγιεινής – εστίασης - α' βοηθειών

1. Λογω του ειδους και της φυσεως του εργου είναι δυνατη η δημιουργια χωρων υγιεινης και εστιασης των εργαζομενων.

2. Σε κάθε θέση εργασίας θα υπάρχει πλήρως εξοπλισμένο φαρμακείο όπως προβλέπεται στο άρθρο 31 του Π.Δ. 225/89.
3. Για την μεταφορά αρρωστών, τραυματιών κλπ απαιτείται η μονιμη παρουσία καταλληλου οχηματος.

4.2 ΕΝΑΡΞΗ ΚΥΡΙΩΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- Ο Αναδοχος τουλαχιστον πεντε (5) ημερες πριν την εκτελεση των εργασιων κατασκευης της οδου, οφειλει να εγκαταστησει σημανση αναγγελιας κυκλοφοριακων ρυθμισεων οι οποιες αποσυρονται με το περας των εργασιων. Οι πινακιδες αυτες θα ειναι των παρακατω τυπων.

ΠΡΟΣΟΧΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΩΝ
ΟΔΟΣ ΚΛΕΙΣΤΗ
ΕΝΑΡΞΗ
ΛΗΞΗ

ΠΡΟΣΟΧΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΩΝ
ΜΗΝ ΣΤΑΘΜΕΥΕΤΕ ΔΕΞΙΑ (ΑΡΙΣΤΕΡΑ)
ΑΠΟ ΕΩΣ

- Στο Εργοταξιο θα υπαρχουν μονιμα στις απαιριτητες θεσεις πινακιδες του παρακατω τυπου :

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΕ ΜΗ
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

4.2.1 Κοπή ασφαλτοτάπητα

Η παρούσα εργασία αφορά βελτιώσεις οδών και συντήρησης.

- Ολοι οι εργαζομενοι θα φορουν κρानος, ανακλαστικο γιλεκο (ή ενδυματα ζωηρου χρωματος κιτρινου ή ζωηρου πορτοκαλι ή αλλα ανακλαστικα εξαρτηματα), γαντια και υποδηματα ασφαλειας. Επισης ωτασπιδες για την αντιμεωπιση του θορυβου και μασκες για την αντιμεωπιση της σκονης.
- Η κινηση των μηχανηματον θα γινεται σε οριοθετημενη με κωνους λωριδα. Οι κωνοι θα απεχουν το πολυ 1,50 μετρα ο ενας απο τον αλλον και θα τοποθετεια η προβλεπομενη απο τον Νομο σημανση. Σημανση θα τοποθετεια και στους καθητους δρομους εαν απαιτεια.
- Για να αποδοθει το τμημα στην κυκλοφορια πριν την εκσκαφη θα προηγεια καθαρισμος και πλυσιμο του.

4.2.2 Εκσκαφές

A. ΕΚΣΚΑΦΗ ΟΡΥΓΜΑΤΩΝ

Πρόκειται για εκσκαφές πρανών αλλά και τάφρων για την κατασκευή τεχνικών απορροής ομβρίων (σωληνωτών και κιβωτοειδών οχετών).

- Ολοι οι εργαζομενοι (εκτος οδηγων και χειριστων) θα φορουν κρானος, ανακλαστικο γιλεκο (ή ενδυματα ζωηρου χρωματος κιτρινου ή ζωηρου πορτοκαλι ή αλλα ανακλαστικα εξαρτηματα) γαντια και υποδηματα ασφαλειας. Επισης εαν απαιτεια ωτασπιδες για την αντιμεωπιση του θορυβου και μασκες για την αντιμεωπιση της σκονης.
- Κατά την διάρκεια των εκσκαφών θα δίδεται μέριμνα ώστε το κατάστρωμα της οδού να παραμένει τελειώς καθαρό από υλικά εκσκαφής.

- Επισφαλή τμήματα των πρανών πρέπει να κατακρημνίζονται (ή να υποστηλώνονται, επενδύονται κλπ) προσεκτικά από εμπειρο προσωπικό και με τον κατάλληλο εξοπλισμό (δυο τουλάχιστον) για να αποφευχθούν ατυχήματα από ξαφνική τους πτώση. Ειδικά πρέπει να ελεγχεται η ανάπτυξη τετοιών καταστάσεων μετά από ισχυρές βροχοπτώσεις, καταπτώσεις πρανών, κλπ.
- Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην παρουσία πλησίον του ορυγματος ξανασκαμμένων ή εν γένει χαλαρών εδαφών λόγω του μεγάλου κινδύνου καταπτώσεων στα εδάφη αυτά.

B. ΑΝΤΙΣΤΗΡΙΞΗ

- Η αντιστηρίξη είναι υποχρεωτική για βαθos εκσκαφής ανω των 2,00 μέτρων ή ανεξαρτητως βαθους όταν επιβάλλεται από την φύση του εδαφους
- Η αντιστηρίξη γίνεται ταυτοχρονως με την εκσκαφη η οποία προηγείται ελαχιστα και μονον οσον επιβάλλεται για την εκτελεση των εργασιων. Θα είναι συνεχής και δεν θα περιλαμβάνει τμήματα χωρίς συνοχή ή χαλαρά.
- Απαιτήσεις για την αντιστηρίξη περιγράφονται αναλυτικά στις Τεχνικές Προδιαγραφές και στα σχέδια της μελέτης. Γενικά πρέπει να λαμβανονται υπόψη ολοι οι παραγοντες που επηρεάζουν την ευσταθεια του ορυγματος
- Η αντιστηρίξη θα προεξεχει από το εδαφος τουλάχιστον 15 εκ ώστε να εμποδίζεται η πτώση λιθων και χωματων μεσα στο ορυγμα.
- Οι εργαζόμενοι κατά την κατασκευή της αντιστηρίξης πρέπει να εργάζονται από την προστατευμένη περιοχή προς την απροστατευτή. Η εργασία πρέπει να γίνεται γρηγορα ώστε να ελαχιστοποιείται ο κινδυνος αλλά και με σχολαστική προσοχή και κάτω από τις οδηγίες του υπευθυνου μηχανικου του Αναδοχου.
- Η συγκεντρωση προϊόντων εκσκαφής, υλικών, εργαλείων, μηχανημάτων κλπ πρέπει να γίνεται εκτος του πρισματος ολισθησης του πρανους ώστε να αποφευχθει η φορτιση της αντιστηριξης και η αστοχια της.
- Η αντιστηρίξη μπορεί να μετατραπεί καθ' οιονδήποτε τροπο μονον μετά από σχετική αναθεωρηση της μελέτης και εγκριση αυτής.
- Η απομακρυνση της αντιστηρίξης γίνεται σταδιακά με την προοδο της επανεπιχωσης του ορυγματος. Σε ειδικες περιπτώσεις είναι δυνατον να παραμεινει για λογους ασφαλειας και μετά την ολοκληρωση των εργασιων.
- Παρακείμενες κατασκευές, στύλοι, δένδρα, μανδρότοιχοι, οικοδομές, κλπ, που κινδυνεύουν με πτώση, πρέπει να καθαιρούνται, ή να αντιστηρίζονται.
- Πρέπει να γίνεται κατάλληλη αντιστήριξη, ή προστασία κάθε γειτονικής κατασκευής, εάν τούτο απαιτείται. Ο ανάδοχος υποχρεούται να προβεί στην εκπόνηση της σχετικής μελέτης και στις απαραίτητες κατασκευές, καθώς και στην λήψη κάθε άλλου μέτρου για την αποφυγή προκλήσεως ζημιών προς τρίτους ή και προς το έργο, από τυχόν καταπτώσεις, κλπ, με αποκλειστική μέριμνα, δαπάνη και ευθύνη του.

Γ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΕΙΣΡΟΗ ΥΔΑΤΩΝ

- Οποιαδήποτε ποσότητα νερού (ή και λυματων από το υφισταμενο δικτυο) πρέπει να απομακρύνεται αμεσως με άντληση και διοχέτευση απ'ευθείας στο σύστημα ομβρίων (υπογεια νερά) ή σε κατάλληλο αποδεκτη (λυματα).
- Ιδιαίτερη σημασια πρέπει να δοθει ώστε η αντληση να μην προκαλεσει προβληματα στις γειτονικες κατασκευες λόγω πτώσης του υδροφορου οριζοντα.

Δ. ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ ΟΡΥΓΜΑΤΟΣ - ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ

Ο Αναδοχος οφειλει να μεριμνήσει για την πλήρη και σύμφωνα προς τις ισχύουσες διατάξεις κατάλληλη σταθερή και ανθεκτική περιφραξη του εργοταξίου και των ορυγματος και για την φωτεινή σηματοδότηση, την σημαση, τις οριζόντιες διαγραμμισεις, τις καλωδιωσεις και την σχετική υποδομή σηματοδότησης και ηλεκτροφωτισμου.

Τα ανωτερω θα καλυπτουν τις απαιτήσεις ασφαλειας τοσο για τις ημέρας όσο και για τις νύκτες των χώρων των εργοταξίων του για την ασφαλή καθοδήγηση της κυκλοφορίας πεζών και τροχοφόρων. Για λόγους κυκλοφορίας και ασφαλείας η κατασκευή του έργου θα αρχίζει και θα ολοκληρώνεται κατά

διαδοχικά τμήματα που το μήκος καθενός θα ισούται με την απόσταση μεταξύ δυο διαδοχικών φρεατίων εκτός αν άλλως κρίνει η Υπηρεσία.

- Η τάφρος περιφράσσεται εκτός του μετώπου προόδου της εκσκαφής και πλησίον αυτού. Συγκεκριμένα τοποθετείται πλέγμα, ανακλαστικής ικανότητας, ελάχιστου πλάτους (ύψους) 0,80 m, το οποίο στηρίζεται ικανοποιητικά (π.χ. τοποθέτηση επί άγκιστρον, πρόσδεση) σε κάθετα στοιχεία τα οποία απέχουν μέγιστη απόσταση μεταξύ τους:
 - α. 3,5 m για δρόμους ταχείας κυκλοφορίας (ταχύτητα μεγαλύτερη των 60 km) ή ανοιχτούς χώρους (μεγάλες ταχύτητες ανέμου) και
 - β. 5,0 m για δρόμους σε κλειστούς χώρους
- Η απόσταση μεταξύ μετώπου εκσκαφής και περίφραξης δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερη από 20 m και σημαίνεται με κώνους οι οποίοι τοποθετούνται κατά μήκος της εκσκαφής σε μέγιστη απόσταση μεταξύ τους 1,2 m ή με φράγματα ελάχιστου πλάτους 0,60 m τοποθετούμενα με την έννοια του πλάτους των κατά μήκος της εκσκαφής έτσι ώστε η μεταξύ τους απόσταση να μην είναι μεγαλύτερη του 1,5 m.
- Με την ολοκλήρωση της εκσκαφής κάθε ημέρα ή την διακοπή για διάστημα εξαρτώμενο από τις κυκλοφοριακές συνθήκες και πάντως όχι μεγαλύτερη των 2 ωρών επιβάλλεται η δια πλέγματος πλήρης περίφραξη της τάφρου.
- Περιμετρικά εκσκαφών βάθους μεγαλύτερων των 2,25 μ. θα τοποθετείται σταθερή περίφραξη τύπου πλέγματος ή στηθαίου με μεσοσανίδια σε ύψος 1,00 μ. και 0,60 μ. αντίστοιχα (πλέον του πλέγματος περίφραξης του εργοταξίου, εκτός αν αυτό εφάπτεται της τάφρου).
- Απαγορεύεται σε κάθε περίπτωση η χρήση κορδέλας οδοποιίας ή συναφούς μέσου σήμανσης.
- Αν οι συνθήκες το επιτρέπουν είναι σκόπιμο η περίφραξη να καλύπτει την τάφρο και τον διάδρομο κίνησης εργαζομένων ή και μηχανημάτων. Σε κάθε άλλη περίπτωση θα πρέπει να δημιουργείται και άλλη λωρίδα μειωμένου πλάτους με προοδευτικά μειωμένου πλάτους λωρίδα να προηγείται αυτής, μέσα στην οποία θα πραγματοποιείται η κίνηση μηχανημάτων και εργαζομένων. Οι πινακίδες σήμανσης τοποθετούνται στο πλησιέστερο όριο προς την κυκλοφορία. Η οριοθέτηση στην δεύτερη περίπτωση μπορεί να γίνει με κώνους οι οποίοι τοποθετούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα..

Ε. ΣΗΜΑΝΣΗ

- Σε ότι αφορά την σήμανση πριν και μετά το εργοτάξιο αυτή εφαρμόζεται σύμφωνα με τις ΥΑΒΜ5/30058/83 και ΥΑ ΒΜ5/30428/80 εγκυκλιους για εντός ή εκτός κατοικημένων περιοχών αντίστοιχα.
- Οι πινακίδες σήμανσης οδών επαναλαμβάνονται κατά μήκος της προοδευτικά μειωμένου πλάτους λωρίδας και της λωρίδας μειωμένου πλάτους όταν το μήκος των είναι μεγαλύτερο από 50 και 80 m αντίστοιχα. Οι πινακίδες οι οποίες επαναλαμβάνονται είναι αυτές που ορίζονται στον Ν. 2094/92, ανάλογα των κυκλοφοριακών συνθηκών. Η ελάχιστη απαίτηση την οποία θέτει η παρούσα προδιαγραφή δίνεται στον πίνακα 2.
- Εκσκαφές επιτρέπεται να πραγματοποιηθούν σε απόσταση ασφαλείας (εκτος εαν δεν γινεται διαφορετικα ή απαιτείται από τις αρμόδιες αρχές οποτε πρεπει να ληφθουν ιδιατερα προσθετα μετρα) από οδούς ταχείας ή βαριάς κυκλοφορίας με παράλληλη υποστήριξη του μετώπου των εκσκαφών προς τις οδούς αυτές.
- Σημανση θα τοποθετεται και στους καθετους δρομους εαν απαιτειται. Απαγορευται η χρηση κορδελας οδοποιιας ή αλλου συναφους μεσου σημανσης. Ολα τα σηματα πρεπει να είναι συμφωνα με την σχετικη εγκυκλιο και την εν γενει νομοθεσια, προτυπα κλπ.
- Τα ανωτερω θα καλυπτουν τις απαιτησεις ασφαλειας τοσο για τις ημέρας οσο και για τις νύκτες (βλεπε ιδιατερη παραγραφο) των χώρων των εργοταξίων του για την ασφαλη καθοδηγηση της κυκλοφορίας πεζών και τροχοφόρων.

4.2.3 Καταβιβασμός υλικών

- Οι ογκώδεις και βαρείς σωλήνες των σωληνωτών οχετών, πρέπει να καταβιβάζονται στο όρυγμα με την χρήση του καταλλήλου εξοπλισμού και εργαλείων ανθεκτικών για το συγκεκριμένο βάρος.

- Εφ' οσον απαιτεται παρουσια εργαζομενων κοντα στον εξοπλισμο κατα την καταβιβαση για την υποβοηθηση του καταβιβασμου υλικων οι εργαζομενοι θα διαθετουν ατομικα μεσα προστασιας και θα εργαζονται προσεκτικα και μεσα στο αντιστηριγμενο τμημα της εκσκαφης.

4.2.4 Τοποθέτηση σωληνωτών οχετών

- Οι σωληνες θα τοποθετουνται στην ακριβη τους θεση με την χρηση του καταλληλου εξοπλισμου και εργαλειων ανθεκτικων για το συγκεκριμενο βαρος.
- Οι εργαζομενοι θα διαθετουν ατομικα μεσα προστασιας και θα εργαζονται προσεκτικα και μεσα στο αντιστηριγμενο τμημα της εκσκαφης.
- Οι εργαζομενοι εαν απαιτεται πρεπει να είναι δεμενοι με ανθεκτικη ζωνη.

4.2.5 Κατασκευή φρεατίων – εργασία σε φρεάτια

- Εκσκαφή σε απόσταση μικρότερη του 0,80 μ.
- Οι εργαζόμενοι θα φέρουν ατομικά μέσα προστασίας.
- Θα πρέπει να ελέγχεται ο επαρκής αερισμός και φωτισμός του χώρου εργασίας και να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα.

4.2.6 Επανεπίχωση - συμπύκνωση ορύγματος

- Κατα την ωρα εργασιας των μηχανηματων για την επανεπιχωση του ορυγματος κανενας εργαζομενος δεν θα εργαζεται εντος αυτου. Κατα την ωρα της συμπυκνωσης της επανεπιχωσης κατα στρωσεις δεν θα εργαζονται παραλληλα τα μηχανηματα.
- Οι αντιστηριξεις θα ανασυρονται βαθμιδωτα αναλογα με την προοδο της επανεπιχωσης

4.2.7 Ασφαλικές εργασίες

- Οι εργαζόμενοι φορούν κράνος, ανακλαστικό γιλέκο και υποδήματα ασφαλείας.
- Το εργατάξιο οριοθετείται ως εξής:
 - α. Αν πρόκειται για μεσαία λωρίδα τότε χρησιμοποιούνται κώνοι οι οποίοι απέχουν μεταξύ τους μέγιστη απόσταση 3.5 m.
 - β. Αν πρόκειται για ακρινή λωρίδα, τότε από την πλευρά της κίνησης η οριοθέτηση γίνεται με κώνους όπως στην περίπτωση (α) ενώ από την πλευρά του πεζοδρομίου ή της νησίδας αν χρησιμοποιείται από πεζούς, με πλέγμα
Σε κάθε περίπτωση (α ή β) από την πλευρά της κυκλοφορίας ισχύουν τα σχετικά με την επανάληψη των πινακίδων σήμανσης οριζόμενα.

4.2.8 Απομάκρυνση προσωρινών κατασκευών - σήμανσης

- Μετά το πέρας των εργασιών και πριν αποδοθεί ένα τμήμα της οδού και πάλι στην κοινή χρήση, το τμήμα θα καθαρίζεται και πλένεται αν χρειάζεται, θα απομακρυνεται πλήρως η προσωρινή σήμανση και θα αποκαθίσταται η μόνιμη (την οποία ο Εργολάβος προσωρινά είχε καλύψει).
- Οι σχετικες προσωρινες κατασκευες μετα την αποπερατωση του εργου ή τμηματος αυτου θα καθαιρονται και εν γενει θα αποκαθισταται πληρως το οδοστρωμα και ολο το φυσικο ή/και δομημενο περιβαλλον στην προτερα του κατασταση.

4.3 ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

4.3.1 Ανάλυση πορείας κατασκευής κατά φάσεις

Γενικα οι φασεις κατασκευης του εργου είναι :

- Εγκατάσταση εργοαταξίου – Αναγνώριση περιοχής έργου – Εξασφάλιση των αδειοδοτήσεων δανειοθαλάμων – Απαλλοτριώσεις
- Υλοποίηση επί του εδάφους των γεωμετρικών χαρακτηριστικών της μελέτης – Λήψη στοιχείων εδάφους
- Εκσκαφές πρανών και καταστρώματος - Απομάκρυνση πλεοναζόντων
- Κατασκευή σωληνωτών και κιβωτοειδών οχετών, τοίχων αντιστήριξης και τάφρου
- Οδοστρωσία

- Ασφαλτόστρωση
- Διαγράμμιση – Σήμανση
- Ασφάλιση

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Το ύψος κώνων t και η απόσταση l μεταξύ των κώνων στην προοδευτικά μειωμένου πλάτους λωρίδα καθορίζεται με βάση την κατηγορία της οδού.

Οι τιμές t και l δίνονται στον πίνακα 1.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΡΟΜΟΥ	t	l	ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΩΝΩΝ
ταχύτητα $u < 50 \text{ km/h}$	40 cm	7 m	3
ταχύτητα $50 < u < 70 \text{ km/h}$	50 cm	5 m	5
ταχύτητα $u > 70 \text{ km/h}$	60 cm	3,5 m	7

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Απαιτήσεις Επανάληψης Πινακίδων Σήμανσης

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΔΟΥ	ΛΩΡΙΔΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΑ ΜΕΙΩΜΕΝΟΥ ΠΛΑΤΟΥΣ	ΛΩΡΙΔΑ ΣΤΑΘΕΡΑ ΜΕΙΩΜΕΝΟΥ ΠΛΑΤΟΥΣ
ταχύτητα $u < 50 \text{ km/h}$	35 m	45 m
ταχύτητα $u > 50 \text{ km/h}$	25 m	35 m

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Μέγιστες Αποστάσεις μεταξύ Διαβάσεων Πεζών
(συμπεριλαμβάνονται άλλες διαβάσεις π.χ. υπόγειες, αυτοκινήτων κ.λ.π)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ / ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΔΟΥ	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ	ΠΥΚΝΗ ΔΟΜΗΣΗ	ΑΡΑΙΗ ΔΟΜΗΣΗ	ΙΔΡΥΜΑΤΑ *
ταχύτητα $u < 50 \text{ km/h}$	45 μ.	60 μ.	75 μ.	25 μ.
ταχύτητα $u > 50 \text{ km/h}$	60 μ.	75 μ.	100 μ.	50 μ.

- Εκκλησίες , σχολεία , γήπεδα κ.λ.π

5. ΤΜΗΜΑ Ε

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Τα παρακάτω διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις που αφορούν τα Δημόσια Έργα κωδικοποιήθηκαν και ευρίσκονται στον ενιαίο Νόμο 3669/2008 (ΚΔΕ)
<u>Προετοιμασία εργοταξίου</u>	<p>Περίφραξη,σήμανση εργοταξίου.</p> <p>Σήμανση εγκαταστάσεων αγωγών ατμών, θερμών, υγρών ή αερίων</p> <p>Μέτρα ασφάλειας ηλεκτρικών εγκαταστάσεων (εντοπισμός – μεταφορά δικτύων κτλ)</p> <p>Σχέδιο διάσωσης-έξοδοι κινδύνου-ζώνες κινδύνου-θύρες-οδοί κυκλοφορίας-σχεδιασμός χώρων εργασίας</p> <p>Εξοπλισμός Ατομικής Προστασίας κατά την εργασία (ΜΑΠ)</p> <p>Πυρόσβεση-αντιμετώπιση πυρκαϊών</p> <p>Χώροι υγιεινής και υγειονομικός εξοπλισμός</p> <p>Α΄ Βοήθειες-Φαρμακείο</p>	<p>ΠΔ 305/96 (αρ. 12,παρ. IV, μέρος Α, §3&18.1) ΠΔ 105/95</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 93&95)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 75-79) ΠΔ 305/96 (αρ.12,παρ. IV, μέρος Α, §2 & μέρος Β, τμήμα II, §2)</p> <p>Ν 1568/85 (αρ. 17,18&20) ΠΔ 305/9 (αρ. 12,παρ. IV,μέρος Α, §3,9,10 & μέρος Β, §8,9) ΠΔ 1073/81 (αρ. 96, §2.θ)</p> <p>ΠΔ 396/94 (αρ. 4-10, παρ.Ι,ΙΙ,ΙΙΙ.) Ν 1430/84 (αρ.16&18) ΚΥΑ (αρ. πρωτ.οικ.Β.4373/1205/93) ΚΥΑ (αρ. πρωτ. 8881/94) ΚΥΑ (αρ. πρωτ. οικ. Β 5261/190/97)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ. 12,παρ. IV,μέρος Α, §4) ΠΔ 105/95 (αρ.9,παρ. IV) ΠΔ 1073/81(αρ. 96)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ. 12,παρ. IV,μέρος Α,§ 14)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ. IV,μέρος Α,§.13) ΠΔ 1073/81 (αρ. 110)</p>

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Τα παρακάτω διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις που αφορούν τα Δημόσια Έργα κωδικοποιήθηκαν και ευρίσκονται στον ενιαίο Νόμο 3669/2008 (ΚΔΕ)
<u>Σε όλες τις εργασίες</u>	<p>Απαιτήσεις σήμανσης εκτελουμένων έργων εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών.</p> <p>Σήμανση εργασιών που εκτελούνται στις οδούς-εγκατάσταση μέσων σήμανσης και σηματοδότησης-τήρηση μέτρων ασφάλειας από τους εργαζόμενους-υποχρεώσεις κατά την εκτέλεση εργασιών και εναπόθεση υλικών στις οδούς-κατάληψη τμήματος οδού και πεζοδρομίου.</p> <p>Χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)</p>	<p>ΥΑ αρ.πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/502/1-7-2003 *(Έγκριση Τεχνικής Προδιαγραφής Σήμανσης Εκτελούμενων Οδικών Έργων εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών ως ελάχιστα όρια).</p> <p>Ν 2696/23-3-99 (αρ.9, 10, 44 §5, 47,48) Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ).</p> <p>ΠΔ 396/94 (αρ.9, § 4 , παρ. ΙΙΙ) ΠΔ 1073/71 (αρ.102,103,106,108) Ν 1430/84 (αρ. 16,18)</p>

* Για την αναζήτηση της Προδιαγραφής μπορείτε να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα της ΓΓΔΕ-ΔΙΠΑΔ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ	<p style="text-align: center;">ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ</p> <p style="text-align: center;">Τα παρακάτω διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις που αφορούν τα Δημόσια Έργα κωδικοποιήθηκαν και ευρίσκονται στον ενιαίο Νόμο 3669/2008 (ΚΔΕ)</p>
<p><u>Χρήση Μηχανημάτων Έργων (ανυψωτικών, χωματουργικών, διακίνησης υλικών, οχημάτων), εξοπλισμού εργασίας και μηχανών.</u></p>	<p>Έλεγχος λειτουργίας και χειρισμού ανυψωτικών μηχανημάτων-Γενικές διατάξεις</p> <p>Ανυψωτικά μηχανοκίνητα μηχανήματα.</p> <p>Όργανα και εξαρτήματα ανυψωτικών μηχανημάτων</p> <p>Χειρισμός και έλεγχος ανυψωτικών μηχανημάτων</p> <p>Χειροκίνητα ανυψωτικά μηχανήματα</p> <p>Κανονισμός Ελέγχων ανυψωτικών μηχανημάτων (πιστοποιητικά καταλληλότητας)</p> <p>Οδηγίες χειρισμού μηχανημάτων με τη βοήθεια σημάτων με χειρονομίες</p> <p>Αυτοκίνητα εγχύσεως ετοιμού σκυροδέματος</p> <p>Έλεγχος λειτουργίας και χειρισμού μηχανημάτων (χωματουργικών διακίνησης υλικών), οχημάτων, εγκαταστάσεων, μηχανών, εξοπλισμού εργασίας.</p>	<p>ΠΔ 305/96 (αρ.12 παρ. IV,μέρος Β, τμήμα II, § 7) N 1430/84 (αρ. 11-15)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 52 – 57)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 58 – 63)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 64 – 69)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 70,71)</p> <p>ΚΥΑ (αρ.πρωτ. οικ.15085/593/25-8-03)</p> <p>ΠΔ 105/95 (παρ.IX)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ.72,73,74)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρθ.12, παρ. IV, μέρος Β, τμήμα II, § 8 και 9) ΠΔ 1073/81 (αρ. 45 -51) N 1568/85 (αρ. 22 , 23) ΠΔ 395/94 (αρ. 3 – 9) ΠΔ 89/99 ΠΔ 304/2000 ΠΔ 155/2004 (αρ. 2) ΚΥΑ (αρ.πρωτ Δ13ε/4800/30-5-03) ΠΔ 377/93 ΠΔ 18/96 ΠΔ 31/90 ΠΔ 499/91</p>

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ	<p style="text-align: center;">ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ</p> <p style="text-align: center;">Τα παρακάτω διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις που αφορούν τα Δημόσια Έργα κωδικοποιήθηκαν και ευρίσκονται στον ενιαίο Νόμο 3669/2008 (ΚΔΕ)</p>
<u>Κατεδαφίσεις</u>	<p>Εργασίες με ειδικούς κινδύνους.</p> <p>Προκαταρκτικές διαδικασίες (γενικός έλεγχος κτιρίου, έλεγχος παροχών, έλεγχος ύπαρξης κατασκευών από αμίαντο, επικίνδυνων υαλοπινάκων κλπ.) Μελέτη κατεδάφισης, επίβλεψη κατεδάφισης.</p> <p>Γενικά προστατευτικά μέτρα</p> <p>Προστασία εργαζομένων, κοινού και γειτονικών κτιρίων</p> <p>Πρόσθετα μέτρα για κατεδαφίσεις με τα χέρια, με μηχανικά μέσα και με εκρηκτικά.</p> <p>Κατεδαφίσεις-Αποξηλώσεις με φλόγα αερίου.</p> <p>Απομάκρυνση δεξαμενών - δοχείων ευφλέκτων ή τοξικών ουσιών, ή τμημάτων κατασκευών που περιέχουν αμίαντο.</p> <p>Ομαδικές κατεδαφίσεις - Άρση ερειπίων. Απαιτήσεις για κατεδαφίσεις ειδικών έργων ή στοιχείων έργων (έργων εξ ωπλισμένου σκυροδέματος ή προεντεταμένου, έργων φερομένων υπό μεταλλικού σκελετού και θολωτών ή αψιδωτών κατασκευών).</p> <p>Απαιτήσεις για τα σταθερά μεταλλικά ικρίωματα που χρησιμοποιούνται για κατεδαφίσεις με εργαλεία χειρός κατακορύφων στοιχείων πάνω των τεσσάρων (4.00) μ., εσωτερικών τοίχων μεγάλου πάχους και ύψους, δοκών ανεξαρτήτως ύψους.</p> <p>Απαιτήσεις για κατεδαφίσεις με μηχανικά μέσα (επιμελής απόκλιση της επικίνδυνης περιοχής, προστασία εκ της καταπτώσεως).</p> <p>Χρήση Ατομικών Μέσων Προστασίας (ΜΑΠ) (προστασία κρανίου, ποδιών, ματιών, χεριών κ.λ.π).</p> <p>Προστατευτικό προστέγασμα (σκάφη).</p> <p>Ειδικά μέτρα ασφάλειας σε κατεδαφίσεις κτιρίων ή κατασκευών που περιέχουν εύθρυπτα μονωτικά υλικά από αμίαντο.</p>	<p>ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ. ΙΙ)</p> <p>ΥΑ αρ.πρωτ. οικ. 31245 /93 (αρ.2.1,11)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 18-25) και ΥΑ αρ.πρωτ. οικ.31245/93(αρ.2.2)</p> <p>ΥΑ αρ.πρωτ. οικ.31245 /93(αρ. 3)</p> <p>ΥΑ αρ.πρωτ. οικ.31245 (αρ.5,6,7) Ν 495/76 (αρ.1,4,7,14) ΠΔ 413/77</p> <p>ΥΑ αρ.πρωτ. οικ.31245 /93(αρ. 8)</p> <p>ΥΑ αρ.πρωτ. οικ.31245/93(αρ. 9)</p> <p>ΥΑ αρ.πρωτ. οικ.31245/93(αρ.10) ΠΔ 1073/81 (αρ.26-30)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 31,32) ΠΔ 778/80 (αρ. 13)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 33)</p> <p>ΠΔ 396/94 (αρ.9, § 4 , παρ. ΙΙΙ) ΠΔ 1073/81 (αρ.102-108) Ν 1430/84 (αρ.16,18)</p> <p>ΠΔ 778/80 (αρ. 11)</p> <p>ΠΔ 70^ο/1988 (αρ.14, όπως αντικαταστάθηκε με το αρ. 8 του ΠΔ 175/1997) ΚΥΑ 8243/1113/1991, αρ.7)</p>

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Τα παρακάτω διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις που αφορούν τα Δημόσια Έργα κωδικοποιήθηκαν και ευρίσκονται στον ενιαίο Νόμο 3669/2008 (ΚΔΕ)
<u>Εκσκαφές (θεμελίων, τάφρων, φρεάτων, κλπ).</u> <u>Αντιστηρίξεις.</u>	<p>Εργασίες με ειδικούς κινδύνους</p> <p>Προσδιορισμός υπογείων καλωδίων και απομόνωσης ή μεταφορά αυτών-αντιστηρίξεις πρανών, ομόρων κτιρίων κλπ.- προφυλάξεις από πτώση ανθρώπων, εξοπλισμού , αντικειμένων- εισροή υδάτων-επάρκεια εξαερισμού -ασφαλής τοποθέτηση προϊόντων εκσκαφής- διαβάσεις (γεφυρώματα) διαβατών και οχημάτων κλπ.</p> <p>Προφυλάξεις για εκσκαφές εντός ύδατος-προφυλάξεις για εκσκαφές θεμελίων, τάφρων, φρεάτων ή ορυγμάτων σε μεγάλα βάθη.</p> <p>Προστασία σε ανοίγματα οριζόντιων και κατακόρυφων επιφανειών (φρεάτια, εκσκαφές, δεξαμενές, φωταγωγοί κλπ)</p> <p>Χρήση Ατομικών μέσων Προστασίας (ΜΑΠ)</p> <p>Πρόσθετες απαιτήσεις ασφάλειας κατά τη διάρκεια των εκσκαφών και της θεμελίωσης κτιρίων και δομικών έργων.</p>	<p>ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ. ΙΙ)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ. ΙV, μέρος Β, τμήμα ΙΙ, §10 και ΠΔ 1073/81 (αρ. 2 - 16)</p> <p>Π.Δ 1073/81 (αρ. 6,17)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 40,41,42)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 102-108) ΠΔ 396/94 (αρ. 9, § 4, παρ. ΙΙΙ) και N 1430/84 (αρ. 26,28)</p> <p>ΥΑ αρ. 3046/304/30-1-89 (αρ.5, § 4) (Κτιριοδομικός κανονισμός)</p>

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Τα παρακάτω διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις που αφορούν τα Δημόσια Έργα κωδικοποιήθηκαν και ε βρίσκονται στον ενιαίο Νόμο 3669/2008 (ΚΔΕ)
<u>Ικρίώματα και κλίμακες.</u> <u>Εργασίες σε ύψος.</u> <u>Εργασίες σε στέγες.</u>	<p>Εργασίες με ειδικούς κινδύνους</p> <p>Προστασία από πτώση κατά την εκτέλεση εργασιών σε ύψος (κιγκλιδώματα, δίχτυα προστασίας, ζώνες ασφάλειας κλπ.)</p> <p>Ικρίώματα και κλίμακες (σχεδιασμός, διαστασιολόγηση, κατασκευή, επιθεώρηση, συντήρηση, εγκατάσταση ανυψωτικής μηχανής επί ικριώματος, ασφαλής διέλευση κάτω από αυτά κλπ.)</p> <p>Γενικές διατάξεις για τα ικρίώματα ,κλίμακες και διαβάσεις.</p> <p>Διατάξεις για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας για προσωρινές εργασίες σε ύψος,ειδικές διατάξεις για τη χρησιμοποίηση κλιμάκων ,ικριωμάτων, τεχνικών πρόσβασης και τοποθέτησης με τη βοήθεια σχοινιών.</p> <p>Δάπεδα εργασίας, οδοί κυκλοφορίας, πεζογέφυρες, εξέδρες, πλατύσκαλα, κεκλιμένα επίπεδα ράμπες.</p> <p>Ασφαλής κυκλοφορία πεζών, μηχανημάτων, οχημάτων.</p> <p>Ξύλινα σταθερά ικρίωματα-ορθοστάτες-σύνδεσις ορθοστατών-εγκάρσιες δοκίδες-αντηρίδες-δάπεδα ικριωμάτων-σύνδεση ικριωμάτων με οικοδομή - προστατευτικό προστέγασμα (σκάφη),κεκλιμένα επίπεδα..</p> <p>Κινητά ικρίωματα Σταθερά μεταλλικά ικρίωματα Κινητά μεταλλικά ικρίωματα (πύργοι) Ανηρτημένα ικρίωματα</p> <p>Εξασφάλιση περάτων ξυλοτύπων και πλακών με προσωρινά κιγκλιδώματα.</p> <p>Προστατευτικά κιγκλιδώματα-στηθαία σε φωταγωγούς, ανοίγματα δαπέδων, κλιμακοστάσια κλπ.</p> <p>Φορητές και σταθερές κλίμακες-κυλιόμενες σκάλες και κυλιόμενοι διάδρομοι</p> <p>Τα μεταλλικά Ικρίωματα πρέπει να συνοδεύονται από : “Βεβαίωση Εξέτασης Τύπου”</p> <p>Μέτρα κατά τη συναρμολόγηση, επικάλυψη, επισκευή, συντήρηση και αποξήλωση στεγών.</p> <p>Χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)</p>	<p>ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ. ΙΙ)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παρ. ΙV, μέρος Β, τμήμα ΙΙ, § 5)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παρ. ΙV, μέρος Β, τμήμα ΙΙ, §παρ.6) ΠΔ 1073/81 (αρ. 34-36)</p> <p>N1430/84 (αρ. 7-10)</p> <p>ΠΔ 155/2004 (αρ. 2)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 36-38)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 39)</p> <p>ΠΔ 778/80 (αρ. 4-11,16)</p> <p>ΠΔ 778/80 (αρ. 12) ΠΔ 778/80 (αρ. 13) ΠΔ 778/80 (αρ. 14) ΠΔ 778/80 (αρ. 15)</p> <p>ΠΔ 778/80 (αρ. 17)</p> <p>ΠΔ 778/80 (αρ. 20) ΠΔ 1073/81 (αρ. 40-42)</p> <p>ΠΔ της 22-12-33 ΠΔ 17/78 ΠΔ 1073/81 (αρ. 43,44) ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παρ. ΙV,μέρος Β,§10)</p> <p>ΚΥΑ (αρ.πρωτ.16440/Φ.10.4/445/93) (Κανονισμός παραγωγής και διάθεσης στην αγορά συναρμολογούμενων μεταλλικών στοιχείων για την ασφαλή κατασκευή και χρήση μεταλλικών σκαλωσιών)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παρ.ΙV, μέρος Α, §1.2 & μέρος Β, §14) ΠΔ 778/80 (αρ. 18, 19)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 102 – 108) ΠΔ 396/94 (αρ. 9, § 4, παρ. ΙΙΙ) Ν 1430/84 (αρ. 16,18)</p>

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Τα παρακάτω διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις που αφορούν τα Δημόσια Έργα κωδικοποιήθηκαν και ευρίσκονται στον ενιαίο Νόμο 3669/2008 (ΚΔΕ)
<u>Σε όλες τις εργασίες</u>	<p>Φόρτωση-εκφόρτωση-αποθήκευση-στοίβαση-απόληψη-ρίψη-μεταφορά υλικών και άλλων στοιχείων</p> <p>Αποβάθρες και ράμπες φόρτωσης.</p> <p>Μεταφορά-εναπόθεση υλικών με αμίαντο</p> <p>Μεταφορά ρευστών-πυρακτωμένων υλών με περονοφόρα οχήματα.</p> <p>Προφυλάξεις των εργαζομένων από κραδασμούς</p> <p>Προφυλάξεις των εργαζομένων από το θόρυβο</p> <p>Προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων</p> <p>Συχνότητα επίβλεψης εργασιών και επιθεώρησης συνεργείων.</p> <p>Ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων για την τήρηση των μέτρων Ασφάλειας και Υγείας - Υποχρεώσεις εργοδοτών και εργαζομένων.</p>	<p>ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παρ.ΙV, μέρος Β, τμήμα ΙΙ, § 4) ΠΔ 1073/81 (αρ. 85 – 91)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παρ. ΙV, μέρος Α, § 11)</p> <p>ΚΥΑ (αρ.πρωτ. 8243/1113/1991,αρ. 8)</p> <p>ΠΔ 216/78</p> <p>ΠΔ 176/2005</p> <p>ΠΔ 85/1991 (αρ. 1,6) ΠΔ 149/2006 (αρ. 3,4,5,6,7,8,9)</p> <p>ΠΔ 397/94</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ.111)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ.7, 8) ΠΔ 17/96 (αρ. 7,8,10,11,12,13,14)</p>

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Τα παρακάτω διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις που αφορούν τα Δημόσια Έργα κωδικοποιήθηκαν και ευρίσκονται στον ενιαίο Νόμο 3669/2008 (ΚΔΕ)
<u>Σε όλες τις εργασίες</u>	<p>Α΄ Βοήθειες, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους , πρόληψη - αντιμετώπιση πυρκαϊών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων</p> <p>Απαιτήσεις ασφάλειας φορητών ηλεκτρικών συσκευών, κινητών προβολέων, καλωδίων τροφοδοσίας κλπ –εγκαταστάσεις φωτισμού εργοταξίων.</p> <p>Συστήματα ασφαλείας, συντήρηση και έλεγχος συστημάτων ασφαλείας</p> <p>Προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες</p> <p>Προστασία των εργαζομένων από μεταλλικό μόλυβδο & τις ενώσεις ιόντων του.</p> <p>Προστασία των εργαζομένων από καρκινογόνους παράγοντες</p> <p>Γενικές απαιτήσεις Υγιεινής & Ασφάλειας των εργαζομένων στους χώρους εργασίας (αερισμός- έκθεση σε ειδικούς κινδύνους - θερμοκρασία, φυσικός & τεχνητός φωτισμός, χώροι ανάπαυσης, έγκυες & γαλουχούσες μητέρες, εργαζόμενοι με ειδικές ανάγκες, θύρες κινδύνου, εξαερισμός δάπεδα, τοίχοι, οροφές, παράθυρα, φεγγίτες)</p> <p>Οργάνωση χρόνου εργασίας των εργαζομένων</p> <p>Μέτρα προστασίας των νέων κατά την εργασία</p>	<p>ΠΔ 17/96 (αρ. 9) ΠΔ 1073/81 (αρ. 92,94,96)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 80-84)</p> <p>Ν1568/85 (αρ. 17, §3 & αρ. 19)</p> <p>Ν1568/85 (αρ. 24-28) ΠΔ 307/26-8-86 (αρ. 4) ΠΔ 77/3-3-93 ΠΔ 90/99 ΠΔ 186/95 ΠΔ174/97 ΠΔ 338/01 Π.Δ 339/01</p> <p>ΠΔ 94/87 (αρ. 2-14, παρ. I,II,III,IV)</p> <p>ΠΔ 399/17-12-94 ΠΔ 127/5-4-2000 ΠΔ 43/2003</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ. IV, μέρος Α , § 5,6,7,8,12,15,16,17, μέρος Β, τμήμα Ι, § 1,2,3,4,5,6,7,11 & τμήμα ΙΙ, §1,3) Ν1568/85 (αρ. 21,32)</p> <p>Π.Δ 88/99</p> <p>Π.Δ 62/ 98</p>

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Τα παρακάτω διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις που αφορούν τα Δημόσια Έργα κωδικοποιήθηκαν και ευρίσκονται στον ενιαίο Νόμο 3669/2008 (ΚΔΕ)
<u>Κατασκευή δομικών έργων.</u> <u>(κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δεξαμενές, κλπ.)</u>	<p>Εργασίες με ειδικούς κινδύνους</p> <p>Γενικές διατάξεις ασφάλειας (εγκαταστάσεις ασφάλειας, επιθεώρηση ικριωμάτων, σωστή τοποθέτηση μηχανημάτων ή συσκευών στην οικοδομή, εκφόρτωση υλικών, εκτέλεση οικοδομικών εργασιών κατά τις νυκτερινές ώρες κλπ)</p> <p>Προστασία κατά την κατασκευή, συναρμολόγηση και αποσυναρμολόγηση φερόντων οργανισμών, ξυλοτύπων, βαρέων προκατασκευασμένων στοιχείων και σχεδιασμός, υπολογισμός και συντήρηση αυτών.</p> <p>Πρόσθετες απαιτήσεις ασφάλειας κατά την κατασκευή κτιρίων και δομικών έργων και απαιτήσεις για την αντοχή αυτών.</p> <p>Προστασία από εξέχοντες ήλους ,σύρματα κλπ</p>	<p>ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ. II)</p> <p>ΠΔ 778/1980 (αρ. 21)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ.IV, μέρος Β, τμήμα II, § 12)</p> <p>ΥΑ 3046/304/30-1-89 (αρ.5, § 1,2,3 -κτιριοδομικός κανονισμός)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ.98)</p>

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Τα παρακάτω διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις που αφορούν τα Δημόσια Έργα κωδικοποιήθηκαν και ευρίσκονται στον ενιαίο Νόμο 3669/2008 (ΚΔΕ)
<p style="text-align: center;"><u>Προετοιμασία και διάνοιξη σηράγγων και λοιπών υπογείων έργων.</u> (Σήραγγες κυκλοφορίας οχημάτων, αρδευτικές σήραγγες, υπόγειοι σταθμοί παραγωγής ενέργειας και εργασίες που εκτελούνται στα υπόγεια στεγασμένα τμήματα των οικοδομικών ή άλλης φύσης έργων και σε στάθμη χαμηλότερη των 6.00μ. κάτω από την επιφάνεια της γης.)</p>	<p>Εργασίες με ειδικούς κινδύνους.</p> <p>Καθορισμός και διαστασιολόγηση διαδρόμων κυκλοφορίας, οδών και εξόδων κινδύνου, μέτρα προστασίας από κινδύνους σύνθλιψης , πτώσης εργαζομένων ή πτώσης αντικειμένων και σηματοδότηση ασφαλείας χώρων εργασίας.</p> <p>Μέτρα προστασίας για εργασίες διάτρησης (περιοχές, μηχανήματα, χειριστές), από κινδύνους λόγω χρήσης εκρηκτικών ,κατά την φόρτωση, μεταφορά και αποκομιδή υλικών και οι απαιτήσεις για ασφαλείς εργασίες στα φρέατα.</p> <p>Απαιτήσεις, λειτουργία και έλεγχος του συστήματος αερισμού.</p> <p>Απαιτήσεις φωτισμού, προστασία από υψηλούς θορύβους, σκόνες και επικίνδυνα αέρια, μέτρα ασφάλειας στις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις..</p> <p>Πυροπροστασία</p> <p>Μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ).</p> <p>Πρώτες Βοήθειες</p> <p>Χρήση εκρηκτικών υλών (αγορά, μεταφορά και κατανάλωση) και εκρηκτικών μηχανημάτων .</p>	<p>ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ. ΙΙ)</p> <p>ΠΔ 225/89 (αρ.4,5,6,7,9,10,11)</p> <p>ΠΔ 225/89 (αρ.12,13,14,15)</p> <p>ΠΔ 225/89 (αρ. 16,17,18)</p> <p>ΠΔ 225/89 (αρ.19,20,21,22)</p> <p>ΠΔ 225/89 (αρ.23)</p> <p>ΠΔ 225/89 (αρ.24,25) ΠΔ 396/94 (αρ. 9, § 4,παρ.ΙΙΙ) Ν 1430/84 (αρ.16,18)</p> <p>Π.Δ 225/89 (αρ.31)</p> <p>Ν 495/76 (αρ. 1,4,7,14) ΠΔ 413/77 ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ.ΙV, μέρος Β, §11)</p>

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Τα παρακάτω διατάγματα, Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις που αφορούν τα Δημόσια Έργα κωδικοποιήθηκαν και ευρίσκονται στον ενιαίο Νόμο 3669/2008 (ΚΔΕ)
<p style="text-align: center;"><u>Καταδυτικές Εργασίες σε Διμενικά Έργα</u></p> <p>Υποθαλάσσιες εκσκαφές, διαμόρφωση πυθμένα θαλάσσης, κατασκευή προβλήτα κτλ (με χρήση πλωτών ναυπηγημάτων και καταδυτικού συνεργείου).</p>	<p>Εργασίες με ειδικούς κινδύνους</p> <p>Υποχρεώσεις εργολάβου-ορισμός επόπτη καταδύσεων-υποχρεώσεις αυτού-τήρηση ημερολογίου εργασιών, εντύπου καταδύσεων, κλπ</p> <p>Υποχρεώσεις δυτών-τήρηση μέτρων ασφάλειας-τήρηση ειδικού βιβλίου υγείας-ημερολόγιου δύτη κλπ</p> <p>Υποχρεώσεις εργοδότη(κυρίου του έργου-άρθρο 2,ίδιας Υ.Α)-ενημέρωση εργολάβου για ειδικά έργα που απαιτείται άδεια αρμόδιων αρχών όπως αρχαιότητες στο βυθό κλπ</p> <p>Μέτρα ασφάλειας-ώρες εργασίας δυτών-λήψη στοιχείων περιοχής κατάδυσης-περιπτώσεις χρήσης σημαντήρων & ταχύπλοου σκάφους-εξοπλισμός δυτών-στολές(έλεγχος λειτουργίας-συντήρηση αυτών)-επικοινωνία δύτη με επόπτη-μέτρα ασφάλειας καταδυτικών σκαφών-όρια βάθους-αέρια αναπνοής-χρήση εκρηκτικών υλών-ειδική άδεια κατάδυσης με στάσεις-σύνθεση καταδυτικού συνεργείου-ορισμός δύτη ασφαλείας-λοιπά μέτρα ασφάλειας-άδειες καταδυτικών εργασιών.</p> <p>Πτώση μηχανημάτων στο νερό</p> <p>Προσωρινά φράγματα και θάλαμοι εκτέλεσης υποβρυχίων εργασιών</p> <p>Προφυλάξεις από πνιγμό</p> <p>Χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)</p>	<p>ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ. ΙΙ)</p> <p>ΥΑ 3131.1/20/95/17-11-1995 (αρ. 6,7)</p> <p>ΥΑ 3131.1/20/95/17-11-1995 (αρ. 8,9)</p> <p>ΥΑ 3131.1/20/95/17-11-1995 (αρ. 10,11)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παρ. ΙV, μέρος Β, τμήμα ΙΙ, § 8.3)</p> <p>ΠΔ 305/96 (αρ.12, παρ. ΙV, μέρος Β, τμήμα ΙΙ, παρ. 13)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ. 100)</p> <p>ΠΔ 1073/81 (αρ.102, 106, 107, 108)</p> <p>ΠΔ 396/94 (αρ.9, § 4, παρ. ΙΙΙ)</p> <p>Ν1430/84 (αρ. 17)</p>

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ
«ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»**

Την κατασκευή των Δημοσίων Έργων διέπει ο Νόμος **3669/2008 (ΚΛΕ)**, ο οποίος περιλαμβάνει κωδικοποιημένη όλη την προγενέστερη νομοθεσία

<u>A. ΝΟΜΟΙ</u>			
N. 495/76	ΦΕΚ 337/A/76	Π. Δ. 105/95	ΦΕΚ 67/A/95
N. 1396/83	ΦΕΚ 126/A/83	Π. Δ. 455/95	ΦΕΚ 268/A/95
N. 1430/84	ΦΕΚ 49/A/84	Π. Δ. 305/96	ΦΕΚ 212/A/96
N. 2168/ 93	ΦΕΚ 147/A/93	Π. Δ. 89/99	ΦΕΚ 94/A/99
N. 2696/99	ΦΕΚ 57/A/99	Π. Δ. 304/00	ΦΕΚ 241/A/00
N. 3542/07	ΦΕΚ 50/A/07	Π. Δ. 155/04	ΦΕΚ 121/A/04
N. 3669/08	ΦΕΚ 116/A/08	Π. Δ. 176/05	ΦΕΚ 227/A/05
N. 3850/10	ΦΕΚ 84/A/10	Π. Δ. 149/06	ΦΕΚ 159/A/06
N. 4030/12	ΦΕΚ 249/A/12	Π. Δ. 2/06	ΦΕΚ 268/A/06
		Π. Δ. 212/06	ΦΕΚ 212/A/06
		Π. Δ. 82/10	ΦΕΚ 145/A/10
		Π. Δ. 57/10	ΦΕΚ 97/A/10
<u>B. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ</u>	<u>ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ</u>	<u>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ</u>	<u>ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ</u>
Π. Δ. 413/77	ΦΕΚ 128/A/77	ΥΑ 130646/84	ΦΕΚ 154/B/84
Π. Δ. 95/78	ΦΕΚ 20/A/78	ΚΥΑ 3329/89	ΦΕΚ 132/B/89
Π. Δ. 216/78	ΦΕΚ 47/A/78	ΚΥΑ 8243/1113/91	ΦΕΚ 138/B/91
Π. Δ. 778/80	ΦΕΚ 193/A/80	ΚΥΑ αρ.οικ.Β.4373/1205/93	ΦΕΚ 187/B/93
Π. Δ. 1073/81	ΦΕΚ 260/A/81	ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93	ΦΕΚ 765/B/93
Π. Δ. 225/89	ΦΕΚ 106/A/89	ΚΥΑ αρ. 8881/94	ΦΕΚ 450/B/94
Π. Δ. 31/90	ΦΕΚ 31/A/90	ΥΑ αρ.οικ. 31245/93	ΦΕΚ 451/B/93
Π. Δ. 70/90	ΦΕΚ 31/A/90	ΥΑ 3009/2/21-γ/94	ΦΕΚ 301/B/94
Π. Δ. 85/91	ΦΕΚ 38/A/91	ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94	ΦΕΚ 73/B/94
Π. Δ. 499/91	ΦΕΚ 180/A/91	ΥΑ 3131.1/20/95/95	ΦΕΚ 978/B/95
Π. Δ. 395/94	ΦΕΚ 220/A/94	ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95	ΦΕΚ 677/B/95
Π. Δ. 396/94	ΦΕΚ 220/A/94	ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96	ΦΕΚ 1035/B/96
Π. Δ. 397/94	ΦΕΚ 221/A/94	Υ.Α αρ.οικ.Β.5261/190/97	ΦΕΚ 113/B/97
		ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99	ΦΕΚ 987/B/99

<u>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ</u>	<u>ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ</u>	<u>Δ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ</u>	
ΚΥΑ αρ.οικ.15085/593/03	ΦΕΚ 1186/Β/03	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 27/03	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΕΕΠ Π/208/12-9-03
ΚΥΑ αρ. Δ13ε/4800/03	ΦΕΚ 708/Β/03		
ΚΥΑ αρ.6952/11	ΦΕΚ 420/Β/11	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 6/08	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΙΠΑΔ/ οικ/215/31-3-08
ΥΑ 3046/304/89	ΦΕΚ 59/Δ/89		
ΥΑ Φ.28/18787/1032/00	ΦΕΚ 1035/Β/00	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σ.ΕΠ.Ε	ΑΡ.ΠΡ. 10201/12 ΑΔΑ:Β4Λ1Λ-ΚΦΖ
ΥΑ αρ. οικ. 433/2000	ΦΕΚ 1176/Β/00		
ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/01	ΦΕΚ 686/Β/01		
ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/177/01	ΦΕΚ 266/Β/01		
ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/02	ΦΕΚ 16/Β/03		
ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/11	ΦΕΚ 905/Β/11		
ΥΑ 21017/84/09	ΦΕΚ 1287/Β/09		
Πυροσβεστική διάταξη 7, Απόφ. 7568.Φ.700.1/96	ΦΕΚ 155/Β/96		

Αμφιλοχία, 9-11-21

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

ΡΟΥΣΣΗ ΠΗΝΕΛΟΠΗ

ΠΕ03 Πολιτικός Μηχ.

Η αναπληρ. Προϊσταμένη
Τμήματος Τεχνικών Έργων και
Συντήρησης Υποδομών

ΠΑΤΡΙΝΟΥΔΗ ΘΕΟΔΩΡΑ
ΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ Δ/ΝΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΖΑΜΠΑΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Τοπογράφος Μηχανικός Α βαθμού